Poštnina plačana v gotovini

Cena Din 1·-

Slovenski dom

Štev. 9 V Ljubljani, ponedeljek 13. januarja 1941 Leto VI

Govor predsednika vlade dr. Filova o smereh bolgarske zunanje politike

Bolgarija ne bo služila tujim koristim

Sofija, 12. jan. m. Za današnji govor bolgarskega ministrskega predsednika dr. Filova v Ruščuku je v vseh krogih vladalo veliko zanimanje V zvezi s tem govorom, v katerem je predsednik pojasnil notranji in zunanji politični položaj Bolgarije, so bolgarskega zunanjega ministra obiskali diplomatski zastopniki posameznih držav, med njimi tudi jugoslovanski poslanik. Dr. Filov se je odpeljal v Ruščuk že snoči. Na postaji mu je bil prirejen navdušen sprejem.

V svojem govoru dr. Filov se je najprej zahvalil za tako lep sprejem, potem pa je orisal zunanji in notranji položaj. Govoril je tudi o vseh ostalih problemih, s katerimi se peča bolgarska vlada. Uvodoma je poudaril, da ga veseli, da se mu je nudila prilika, da lahko obvesti narod o vseh perečih vprašanjih, za katere se danes vsi zanimajo. Usodno trenje preživljamo ne samo mi, temveč vsi narodi na svetu. To je največje trenje, kar ga pozna zgodovina človeštva. Pričakali smo gigantsko borbo, ki se širi vse bolj in ki preti posebno po zadnji izjavi predsednika Združenih držav Roosevelta zajeti ves svet ter da se spremeni v tako svetovno vojno, kakršne človeštvo ne pomni in je bila prejšnja svetovna le senca. Sedanja druga svetovna vojna se znatno razlikuje od prejšnje svetovne vojne, ki nam je še vsem v spominu. Ta vojna se ne vodi za pridobitev resorov in za življenjske prostore, to ni samo vojna, ki se vodi za pridobitev gospodarskih področij, za ustvarjanje največjih gospodarskih možnosti. Sedanja vojna je ideološka vojna. Bistveno se razlikuje od zadnje svetovne vojne Vsi pa vemo iz zgodovine, da so bile prav te vojne najdaljše in najbolj krvave. Zato je danes, ko se nahajamo pred tako vojno, treba, da se zamislimo in vprašamo o možnih spremembah, ki bodo nastale po vojni. Kdo bo zmagal? Vprašanje, ki se postavlja, ne obstoja samo v tem, kdo bo zmagal. Postavlja se vprašanje, kakšne spremembe bodo nastale kot rezultat te vojne, ki se danes bije v svetu. Ta vojna ima namen ustvariti nov red v svetu. Bolgari smo doslej najmanj izpostavljeni nevarnosti te vojne in sicer od vseh držav, ki so v enakem položaju.

Toda tudi Bolgarija je v Evropi in Bolgarija je članica evropske družine ter bo tudi ona globoko prizadeta zaradi posledic vojne, ko bo končana. Zato kljub vsem našim čustvom in željam, da bi Bolgarija še nadalje ostala ob strani tega obo-roženega spopada, je dolžnost vseh nas, da moramo biti v teh trenutkih na straži in da moramo vedeti, kako je treba postopati v odločilnih trenutkih.

Na prvem mestu hočem povedati, kako moramo postopati, da bomo ohranili mir, red in hladnokrvnost. Danes se dogodki vrste s tolikšno hitrostjo, da dejansko mnogi niti ne morejo razumeti naglice, s katero se ti dogodki odigravajo. Zato je treba danes, da se predvsem zavedamo, da smo Bolgari in da smo za Bolgarijo pripravljeni doprinesti največje žrtve, **da smo pripravljeni braniti bolgarske koristi in ne služiti tujim interesom.** Danes se ne smemo vdajati kakim sentimentalnostim ali pustolovščinam, ker moramo priznati, da je današnja stvarnost izredno surova. Dejal bi celo, da je surova do skrajnosti. In zato moramo upoštevati ne samo to, kar želimo, temveč tudi to, kaj moremo.

Z gotove strani skušajo vplivati na bolgarsko zunanjo politiko. Neka tuja propaganda, ki se ji je posrečilo zavzeti precej širok obseg, se prizadeva, da bi v naši državi naredila zmedo. Toda nihče, kdor je zaveden, ne more, da ne bi verjel, da je to samo zabloda. Vsak, kdor pa bo postal žrtev te propagande, vrši izdajstvo. Hočem vas trdno prepričati, da bolgarska vlada ne bo nikdar podlegla kakim brezimnim klicem. Danes se zunanja politika v nobeni državi ne vodi ne po kavarnah, ne po ulicah in ne po trgih in bodite prepričani, da se tudi bolgarska politika ne bo vodila ne po ulicah, ne po kavarnah in ne po trgih.

V današnjem času je mednarodna politika zelo zapleten mehanizem. Danes malokdo more vedeti za vse kurze mednarodne politike. Malokdo more vedeti, kak resničen namen ima ta ali ona stranka, in malokdo more prodreti v potek dogodkov. Zato je potrebno, da moramo biti vsi previdni in da budno pričakujemo spremembe, ki nastajajo. Tak poziv naslavljam na vas, bolgarski narod, na vse rodoljube, ker smo mi bili vedno enodušni in vedno na isti črti, kadar je bilo govora o naši zunanji politiki.

Predsednik vlade za tem preide na zunanjo politiko ter pravi:

»Ta politika, kakor veste, je usmerjena v to, da rešimo državo pred oboroženim spopadom, da jo držimo, čim dlje je mogoče ob strani sedanje vojne. Vlada je dozdaj storila vse, da državi ohrani mir in red. Storila je vse, da reši ne samo Bolgarijo, temveč tudi ta del Balkanskega polotoka vojnih strahot.

Toda ta politika se ni vedno tako vodila. Zadevala je na neke težave in na neke razlike. Vlada je pa premagala vsa tveganja, ki so se pojavljala ter se ji je posrečilo doseči dobre uspehe za državo.

Toda usodni preobrat sedanje vojne in mir nista odvisna od bolgarskega naroda, ker je ta narod zelo majhen in preslab, da bi diktiral v usodnih trenutkih. Zato nam mora biti vsem jasno, da v današnji kataklizmi moramo sodelovati, toda da nismo v stanju rešiti tistih velikih vprašanj, ki se danes postavljajo. Zato moramo biti pripravljeni na vse možnosti. Do danes smo storili vse, da ohranimo svoje interese v tej vojni, ki se razvija okoli nas in da si zagotovimo bodočnost. Pripravljeni moramo biti, da tudi v bodoče ščitimo svoje interese, svojo svobodo in svojo državo. Ne dopuščam niti pomisleka, da bi bolgarski narod mogel biti edini, ki bi pasivno gledal na potek dogodkov, ker narod, ki se ne more boriti za svoje interese pod vsemi okolnostmi, tak narod je že padel v suženjstvo, brez ozira na to, če je to formalno, ali pa že dejansko suženjstvo.

Poudarjam, da ne verjamem, da bolgarski narod more pripadati takim narodom. Bolgarski narod je nasprotno dal brez števila dokazov junaštva, ki nima primere, junaštva v skrbi za svoj mir in za svojo svobodo. V najnovejši zgodovini je bolgarski narod to mnogokrat dokazal.

Rekel sem, da zunanja politika vlade v glavnem temelji na dobro pojmovanih državnih in narodnih koristih in da je usmerjena k ohranitvi miru. Toda v nobenem primeru ne smemo pozabiti, da smo bili mi vedno za to, da se popravi nepravičen neullyski diktat. **Toda kakor sem rekel, smo mi bili vedno za mirno revizijo neullyske pogodbe.** Nekateri so to svojčas smatrali za utopijo. Bili so tudi takšni, ki so verjeli, da se revizija lahko doseže samo z vojno. Bolgarski narod pa je bil drugačnega mnenja, ker je njegova politika rodila dobre sadove. **Hočem predvsem omeniti solunski sporazum iz leta 1935, ki je pomenil prvo mirno revizijo te pogodbe. S tem sporazumom je Bolgarija znova dobila pravico, da se oboroži in da si postavi svojo vojsko.** Pa tudi danes so takšni, ki govore, da je revizija po mirni poti nemogoča. Toda globoko sem prepričan, da je to mogoče, in to tem prej, ker se takšna zunanja politika opira na vojaško moč naroda. V tem primeru se lahko računa z uspehom. — **Nato je sledila še druga mirna revizija neullyskega diktata. Veste, da je bilo to tedaj, ko je bila Dobrudža priključena naši državni skupnosti.** O tem vam nočem govoriti obširneje, pač pa hoteč povedati samo nekaj besed. Nobena stvar bolj ne označuje načina, kako se je vodila in kako se vodi bolgarska zunanja politika, kakor to, kako je bilo rešeno vprašanje Dobruže. Vsi veste, da smo se pojavili v Craiovi pri pogajanjih z našimi severnimi sosedi z željo, da okrepimo prijateljstvo z njimi, da odstranimo sovražnosti med našima dvema narodoma in da na ta način prispevamo k rešitvi vprašanja Dobrudže, da prispevamo k miru v tem delu Balkana. Lahko poudarim, da so bila ta naša prizadevanja kronana z uspehom, ker je tudi romunska vlada navdana z isto željo. To je dalo možnost obema državama, da začneta živeti mirno in prijateljsko življenje. **Verujem, da bodo ti zgledi mirne revizije pripomogli k mirni rešitvi ostalih vprašanj ter na ta način utrdili mir na Balkanu.**

Nočem se zaustavljati na naših odnošajih, bodisi s sosedi, bodisi z drugimi balkanskimi državami. O tem je bilo dosti povedanega v govoru zunanjega ministra v narodnem sobranju v odgovoru na prestolno besedo. Od tedaj niso nastopile nobene spremembe tega, kar je bilo določeno od zunanjega ministra.

Predsednik Filov je v nadaljnjih izvajanjih prešel na notranje politični položaj ter poudaril, da se ne sme pozabiti, da sta notranja in zunanja politika tesno zvezani med seboj in da sta druga od druge odvisni, zlasti še zunanja od notranje. Ni mogoče izvajati dobre zunanje politike, če ta ne temelji na zdravih razmerah v notranjosti, če v državi ni reda, miru in edinosti. Vlada je storila vse, da uvede tak red in mir. Zato so bili potrebni tudi ukrepi proti vsem tistim, ki skušajo kršiti red in mir.

Dalje dr. Filov govori o sedanjem bolgarskem režimu ter poudarja, da je to režim odstranitve političnih strank in ustanov in da je to nadstrankarski režim. Potem pravi, da tudi sam želi, da bi ga šteli med tiste, ki smatrajo, da stranke niso vedno bile škodljive bolgarskemu narodu. Smatram — je dejal dr. Filov — da so stranke mnogo prispevale k saniranju in kulturnemu ter gospodarskemu razvoju našega naroda, toda te stranke so postale tako degenerirane, da so bolgarskemu narodu škodovale. Nastopale so druga proti drugi. Šle so celo tako daleč, da so postavljale strankarske koristi nad državne. Šle so tako daleč, da je država služila strankam, namesto stranke državi.

Narod mora sedanji režim podpreti in služiti koristim države in njenemu gospodarskemu ustroju. Pri nas so se dosti delali poskusi, da bi se uvedle v kakršni koli obliki stvari, ki so bile pri drugih narodih, toda vedno brez uspeha. Smatram, da bolgarski narod ne bo oprostil nikomur, ki bi hotel iz Bolgarije narediti kako narodnosocialistično ali komunistično ali fašistično ali pa legionarsko državo, ker te oblike ne odgovarjajo našim življenjskim pogojem. Bolgarski narod ni niti ruski, niti nemški, niti italijanski. Morebiti, da je boljševizem zelo dober za Rusijo, morebiti narodni socializem odgovarja zelo dobro koristim Nemčije, ali pa fašizem zelo dobro italijanskim koristim, toda to so stvari, ki se ne morejo presaditi na bolgarska tla. Hujskanje ne pomeni ustvarjanja, hujskanje in kopiranje pomeni samo slabljenje varnosti.

In zato se mi ne smemo navduševati za nobeno posnemanje. Vi vsi veste, da je Bolgarija dežela malih kmetov, malih kmečkih gospodarstev.«

V nadaljnjih izvajanjih je dr. Filov zavračal očitke, češ da sedanja vlada nima nobenega programa. Pravi, da je res, da vlada nima napisanega programa in platforme, toda delo in stvarnost sta njen program in platforma. Glede gospodarskih vprašanj, ki so zaradi sedanje vojne postale tudi v Bolgariji pereča, je predsednik vlade poudaril, da se vlada prizadeva in stori vse, da bi ozdravila svojo finančno politiko, kar se ji je v precejšnji meri tudi že posrečilo. V zvezi s tem omenja tudi velike vsote, ki jih je sedanja vlada odobrila za javna dela. Končno nastopa tudi proti špekulantom ter pravi, da je vlada izdala zelo stroge ukrepe proti njim. Na koncu je spregovoril nekaj besed tudi o bolgarski vojski, ki da je nanjo danes bolgarski narod lahko ponosen.

Njegov govor so poslušalci sprejeli z navdušenimi vzkliki »hura«.

Letalski napadi na Anglijo in Nemčijo

Berlin, 12. januarja. AA. DNB. Nemško vrhovno poveljstvo poroča: Letalstvo je včeraj izvedlo ogledniške polete in nadaljevalo z miniranjem britanskih pristanišč. Pri napadu na neko letališče v jugovzhodni Angliji so bili zabeleženi uspešni zadetki. Zahodno od Irske je bila potopljena sovražna trgovska ladja (6—8 tisoč ton) in še neka druga ladja 4000 ton. Pri napadu na britansko pomorsko skupino v Sredozemskem morju je bila hudo poškodovana neka križarka in nekaj drugih vojnih ladij. Močne letalske skupine so preteklo noč zopet napadle važne vojaške cilje v Londonu. Nastalo je mnogo požarov. Davi zgodaj je sovražnik metal zažigalne in razstrelilne bombe v Severni Nemčiji ter hudo poškodoval neko stanovanjsko hišo. Trije so bili ranjeni, trije pa ubiti.

London, 12. januarja. o. Danes ni bilo nobenih sovražnih letal nad Anglijo. Več tisoč Londončanov se je podalo v razrušeni trgovski del mesta City, kjer so si ogledovali veliko razdejanje, katerega so povzročile bombe iz nemških letal.

Snočnji napad na London je trajal nad tri ure in je bilo vrženih veliko število zažigalnih in hudo eksplozivnih bomb. Povzročenih je bilo več požarov in tudi smrtnih žrtev je mnogo. Ena bomba je prodrla skozi gornjo plast v predor podzemne železnice. Med ljudmi, ki so iskali v predoru zavetišče pred letalskimi napadi, je bilo veliko mrtvih in ranjenih.

Snoči so angleška letala bombardirala Turin v Italiji, kjer so povzročila znatnejšo škodo in štiri velike požare. Večja skupina letal je poletela nad Wilhelmshaven, kjer so bombardirala ladjedelnice in pristaniške naprave.

Z albanskih bojišč

Nekje v Italiji, 12. januarja. AA. Uradno poročilo št. 219. vrhovnega poveljstva italijanske oborožene sile pravi: V Albaniji sovražnik napada na bojišču 11. armade. Naši protinapadi so prizadejali sovražniku hude izgube.

Atene, 12. januarja. o. **Uradno poročajo, da so operacije na albanskem bojišču krajevnega pomena. Pri Klisuri so Grki zajeli več sto italijanskih vojakov in 10 topov kalibra 81 mm.**

Reuter poroča, da grške čete napredujejo na vseh sektorjih in da so pri Klisuri zavzele vas Trepeli, 25 km severozahodno od Klisure. V bližini Dukatija ob morju, kjer vodi cesta v Valono, so Italijani poskušali s protinapadi zavzeti grške postojanke. Grki so ta napad odbili in zavzeli nove položaje.

Angleško letalstvo je z uspehom bombardiralo cesto, ki vodi iz Tepelenija proti severu in mesto Berat. Vsa letala so se srečno vrnila.

Izpraznjevanje vzhodnolibijskih letalskih oporišč

Kairo, 12. januarja. g. Londonski radio poroča po vesteh iz glavnega stana angleških letalskih sil, da so angleški letalci pri svojih današnjih poletih nad libijskim ozemljem opazili, da Italijani izpraznujejo svoja letalska oporišča v Libiji. Med drugim so opazili, da so bila prazna letalska oporišča v Derni, ki je 160 km zahodno od Tobruka, dalje hidroavionsko oporišče v Bombi, 130 kilometrov zahodno od Tobruka, letališča v El Tmimi, Marni in druga. Na teh letališčih so opazili samo še razdejana italijanska letala.

Angleški seznam vojnega plena v Libiji

Kairo, 12. januarja. Reuter. Od začetka ofenzive v zahodni puščavi so italijanske izgube sledeče: Mrtvih, ranjenih in ujetih skoraj 80.000. Tu so všteti častniki, ki jih je 3500. En italijanski general je bil ubit, osem pa jih je bilo ujetih. Zaplenjenih je bilo 41 srednjih tankov, 162 lahkih, 589 topov, več kakor 300.000 granat in nad 600 strojnic, 700 lahkih topov in mnogo streliva. Dosedaj so našteli 1070 kamionov, od katerih pa jih je mnogo neuporabljivih. Poleg tega je bilo zaplenjeno mnogo hrane. Glede operacij pri Tobruku je treba omeniti to, da jih držijo v tajnosti. Vendar pa se ve toliko, da se operacije razvijajo tako, kakor je bilo predvideno.

Italijansko uradno poročilo poroča

O pomorski bitki pri Siciliji

Potopljena dva angleška rušilca in en italijanski

Nekje v Italiji, 12. jan. Stefani: Uradno poročilo št. 219 glavnega stana italijanskih oboroženih sil se glasi: **V srednjem delu Sredozemskega morja** so nemške edinice letalskega zbora nadaljevale s sijajno akcijo, ki so jo začele včeraj Izvršile so ogledniške in ofenzivne akcije proti angleškim oddelkom. Napadeni sta bili dve skupni sovražnikovi ladji. **Neka križarka tipa Birmingham je bila gotovo zadeta od bombe velikega kalibra.**

V Kirenajki delavnost topništva in patrol. Naša letala so bombardirala sovražnikove skupine pri Giarabubu. Sovražnik stalno napada posamezna naša oporišča v Kirenajki. V Vzhodni Afriki delavnost patrol na fronti Sudana in Kenije. Neka naša postojanka v Galabatu je odbila napade. Podpiralo jo je topništvo in prizadejalo sovražniku izgube.

V zori 10. januarja je skupina naših torpedovk, ki stražijo v sicilski ožini, zapazila veliko sovražnikovo skupino, ki je bila sestavljena iz številnih pomorskih enot. Dve naši torpedovki sta odločilno napadli središče skupine ter zadeli z dvema torpedoma neko križarko, ki so jo pozneje videli, kako se potaplja. Potem je prišlo do ogorčene borbe med sovražnikovimi rušilci, ki so jih podpirale križarke, in našimi torpedovkami, ki so srdito in dolgo streljale. V tej borbi sta bila zadeta dva sovražnikova rušilca in začela goreti. Nek naš rušilec je bil zadet z ognjem vseh topov neke sovražnikove ladje in so stroji prenehali delovati. Po drugi salvi je bilo zadeto municijsko skladišče in se je ladja potopila. Druga italijanska torpedovka je takoj krenila na mesto, da bi rešila potopljene.

V noči med 11. in 12. januarjem so sovražnikova letala, ki so priletela čez Švico napadla Turin in Saviglano ter metala zažigalne bombe. V Turinu so bile zadete privatne stanovanjske hiše. Ubiti so bili trije, ranjeni pa štirje. V Saviglani so bombe zadele vojaško bolnišnico, stanovanjske hiše in župno cerkev. Povzročeno je bilo nekaj škode, žrtev pa ni bilo. Nad Katano je naše lovsko letalo 11. januarja dopoldne sestrelilo angleško letalo tipa Glan Marten.

Angleško vojno brodovje pred Tobrukom

Britanske oklepne enote pa operirajo že daleč zahodno od Tobruka v smeri proti Derni

Kairo, 12. januarja. Reuter. Vrhovno poveljstvo britanskih sil v Kairu poroča: V noči med 9. in 10. januarjem so naši bombniki napadli sovražnikova letališča v Nerki in Benini v Libiji. Zadeti so bili hangarji ter posamezna letala. Nastale so eksplozije in požari. Nekaj sovražnikovih letal je bilo pri Nereki uničenih ob priliki naše bombniške akcije. Hudo so bile poškodovane na letališču vojašnice, hangarji in druge zgradbe. Naši lovci so stalno patruljirali pri Tobruku. V vzhodni italijanski Afriki so bili izvršeni napadi na tovarno Caproni in na delavnice, kjer so povsod nastali požari. Tudi v Asmari je prišlo do velikih eksplozij bomb, ki so padle na zgradbe, dočim so bile v pokrajini Itaisa in Tesenija izvršeni napadi na zbrane čete. Letala južnoafriške zveze so v noči med 9. in 10. januarjem napadla letališče Javelo v Abesiniji. Na ta cilj je bilo zmetanih mnogo bomb, ki so povzročile požare, ki so se na letališču hitro razširili. Nekatera letala so bila uničena, druga pa poškodovana. K poročilu o operacijah v Albaniji pristavljajo, da so se vsa letala vrnila nepoškodovana.

Kairo, 12. januarja. AA. Reuter. Vrhovno poveljstvo britanskih sil poroča, da je bil ujet še en general črnih srajc, ki se je po padcu Bardije napotil peš proti Tobruku.

Kairo, 12. januarja. j. Po poročilih dopisnikov z bojišča pri Tobruku se tamkaj zbira angleška vojska in nameša ogromno število topov okrog mesta. Tobruk je od vseh strani popolnoma obkoljen in pričakovati je treba v najkrajšem času odločilnega napada angleških sil na mesto. Tudi angleške bojne ladje, ki so doslej učinkovito sodelovale pri vseh operacijah pri Bardii, so se že približale Tobruku in zato se zdi, da čas napada ni več daleč. Med vsemi temi pripravami pa angleško topništvo in letalstvo stalno vznemirja italijansko posadko v Tobruku. Glede številčne moči te posadke menijo angleški vojaški krogi, da je manjša, kakor v Bardii. Angleška lovska letala, ki stalno patruljirajo med prostorom od Tobruka pa do Derne, niso zapazila nobenega premikanja Grazianijevih armad, ki bi morebiti skušale iti na pomoč Tobruku. Angleška letala so včeraj in danes večkrat srdito napadla Derno, ki leži približno 170 km zahodno od Tobruka.

Dobrodelna akademija v Operi

Snoči sta v okviru »Akcije za zimsko pomoč« priredila v Operi Združenje gledaliških igralcev in Ljubljanska filharmonija akademijo, ki so jo ljubljanski meščani dobro obiskali in podprli plemenito stremljenje in delo prireditelјev. Med drugim sta prireditev obiskala ban dr. M. Natlačen z gospo ter ljubljanski župan dr. Jure Adlešič z gospo.

Prvi del akademije so izpolnjevale pevske točke, recitacije in dva plesa Nastopili so naši stari znanci iz Opere in Drame: Lupša (Jolanta), Heybalova (Vesele žene windsorske, Krogljica), Kogejeva (Samson in Dalila, Zacvela je roža), Dolničar (Mornar), Danilova (Mary se predstavi, Kost), Lipah (Hlapec Jernej, Martin Kačur), Šaričeva (Pesem, Vesela pomladna epistola), Jan (Starka za vasjo, Materino pismo), Pilato je odplesal Prelude, Sibeliusov »Valse triste« pa sta odplesala z Moharjevo. Namesto napovedanega Francla, ki je moral nenadoma v Maribor, sta nastopila Boris Popov, ki je odpel v ruščini arijo iz Don Juana, in Leventova, ki je odpela arijo iz opere Lakmé Pela je v francoščini. Od pevskih točk sta ta dva najbolj ugajala poleg Dolničarja, ki je lepo in učinkovito odpel Mornarja. Dolničar ima prijeten in dobro kultiviran glas in bi se ga dalo s pridom uporabiti. Zlasti višje lege mu lepo in polno zvenijo Ostale pevce in pevke pa itak dobro poznamo in so odpeli svoje v običajnih mejah. Heybalova se zdi, da ni bila razpoložena, zlasti na koncu arije iz Veselih žena.

Pri klaviriu so spremljali gg. Neffat, Simoniti, Štritof in dr. Švara.

Od naših dramskih igralcev so se vsi potrudili kakor vedno. Najbolj je ugajala Lipahova župnikova pridiga iz Martina Kačurja.

Mohorjeva in Pilato sta lepo odplesala Valse triste. Pilato nam je več pokazal in se bolj i živel.

Drugi del je izpolnil orkester Filharmonije, ki je odigral pod vodstvom dr. Švare Mascagnijev Velikonočni zbor iz opere »Cavalleria rusticana« ter Žebretovo Vizijo in Dvorakov Karneval pod vodstvom Žebreta. Pri Velikonočnem zboru sta zbor in orkester lepo ter polno zvenela. Tudi Karneval je bil lepo izveden, dočim Vizija ne zveni tako.

Nekaj pripomb k dogodkom v našem gledališču

Ljubljana, 12. januarja.

Prireditelji dobrodelne akademije v petek zvečer so si dovolili nekaj, kar moremo najmilejše označiti z besedo »neokusnost«. Na programu recitacij je bil razen Župančiča zastopan z demonstrativnim številom točk tako imenovani proletarski pesnik, med drugim z eno svojih najbolj defetističnih in v demonstracije izrabljenih pesmi. To se je zgodilo navzlic temu, da so prireditelji in gledališče vedeli, da se bodo akademije udeležili najvišji zastopniki našega javnega življenja in državnega reda, ki za zdaj še ni komunističen.

Ko je oblast odstranila s programa izzivajočo točko, so bili prireditelji tako nesramni, da so vpričo najvišjega predstavnika državne oblasti to ostentativno povedali. Take neokusnosti od ljudi, ki sicer vedno trkajo na javna vrata za podpore in za razumevanje, nismo pričakovali in si jo velja zapomniti za bodoče. Tudi ne razumemo, zakaj je bilo potrebno pri prireditvi slovenske zimske pomoči prepevati v nekaj tujih jezikih. Tudi takoimenovana umetnost ima nekaj meja, kakor smo povedali že ob Podbevšku.

Sploh je treba pripomniti, da naše gledališče zadnje čase ne ve, ali bi ostalo umetniška ustanova, ali postalo zabavni, včasih že celo politični variete. Namesto kakega poštenega dela beremo samo spremembe programov in izgovore na hripo, vrzeli pa mašijo s političnimi kupleti, celo takimi, ki povzročajo v gledališču demonstracije. Dramski program je letos tak, kakor še ni bil nikdar, menda zato, ker vodijo naše gledališče tako imenovani vrhovi slovenske kulture. Iz programa ni niti malo videti, da bi se uprava zavedala odgovornosti do občinstva, ki letos navzlic slabim časom tako ogromno žrtvuje za naše gledališče.

Toda kaj se vse to tiče n. pr. borilca za brezpogojno umetniško svobodo in netendenčnost g. Josipa Vidmarja dramaturga, na njegovih panteonskih višavah! Sodno je sicer ugotovljeno, da g. Vidmar za program našega gledališča ni odgovoren, vemo pa, da se je pred leti, v dobi mladostnega idealizma, jako boril proti tendenci, proti »Ugrabljenim Sabinkam«, proti »Vdovam Rošlinkam«, in tudi proti »Ciganom« v našem gledališču. To je bil včasih njegov program. Zdaj je g. Vidmar programski v toliko, da se gre tudi on podpisnike predloga za ustanovitev Zveze prijateljev Sovjetske Rusije, prikrite podružnice Kominterne.

Spričo vsega tega je čas, da bi tudi pri našem gledališču začeli obračunavati z ljudmi, ki ne vedo več, kaj naj bo ta slovenski umetniški zavod.

Tri nove uredbe o prehrani prebivalstva

Prisilen odkup pšenice in koruze, pravična razdelitev živil in pravilna razdelitev surovin

Poročali smo že o konferenci, ki je bila te dni v Belgradu in na kateri so pristojni zastopniki razpravljali o danes gotovo najvažnejšem vprašanju, o vprašanju pravilne ureditve ljudske prehrane in pravične razdelitve živil med prebivalstvo. Zdaj so te razprave za enkrat končane in so bile sprejete tudi tri važne uredbe glede gornjih vprašanj. Vlada jih bo v kratkem izdala, ni pa za zdaj še znano, kdaj bodo začele veljati.

Prva uredba določa prisilni odkup pšenice in koruze. Obenem so določene zelo stroge kazni za vse tiste, ki ne bi hoteli priglasiti, oziroma, ki bi napačno priglasili svoje zaloge pšenice in koruze.

Druga uredba se nanaša na omejitev prodaje živil in vsebuje potrebne ukrepe za pravično razdelitev življenjskih potrebščin med prebivalstvo. Določa tudi posebne legitimacije ter živilske izkaznice.

Tretja uredba pa določa, kako je treba razdeliti tudi surovine, da bo prav.

Med drugim je bilo na tej konferenci v Belgradu tudi sklenjeno, da se vse žito, ki ga bo nakupila Privilegirana izvozna družba (Prizad), razdelilo po določenih odstotkih med vojsko in ravnateljstvo za prehrano. Še mnogo vprašanj, ki so v zvezi s tem, pa je ostalo dozdaj še nerešenih in se bo razprava o njih nadaljevala ta teden.

Filmi

Njeno življenje (Kino Matica), Dunajski film, h kateremu je ime slovite zdaj precej počivajoče Paule Wesselyjeve pritegnilo za prvo predstavo dosti ljudi. In edino postava ter igra Paule Wesselyjeve z njeno rafinirano, a skoraj naravno učinkujočo igro, rešuje to delo in mu daje nekaj nadpovprečne veljave. Vsebina in ostala igra bi ga sicer vrgli na raven navadne, cenene in neužitne filmske robe. Da je to res, priča storija: Mlad baron se zaradi zakonoloma zaplete v dvoboj, nevarno rani moža zapeljane žene, pobegne nekam v hribe z ženo, ki se mu hoče najprej razočarana ubiti, potem pa uide. Baron se splete z gostilniško hčerjo, uživa podeželsko idilo, potem postane diplomat, dekletu pusti otroka, s katerim se sama ubada skozi življenje. Baron se oženi, se čez leta vrne, prebije s kmečko ljubico nekaj sentimentalnih zakonolomskih tednov in to razmerje traja do konca, ko se loči od žene ter razočaran in strt prijadra do edine svoje ljubezni. Vsebino je torej po moralni plati treba odkloniti, ker kaže pot v anarhijo in z ničemer dobrim, razen z nekaj nagonstva, ki danes začenja ponekod nadomeščati moralo, ne zravnava slabega z dobrim, sence s svetlobo.

Režija je bla v rokah Gustava Ucickyja, ki nam je poznan sicer kot spreten režiser, toda iz te skvežene »Courts-Mahlerice« ni utegnil napraviti kaj sprejemljivega. Dobri zametki se mu drobijo in razpadajo kakor posušena ilovica; trdovratni poskusi, da bi »zapopal« razrahljane elemente, ostanejo brezplodni — le tu pa tam vzbude v nas bežno občutje, da smo prav za prav priče neki človeški zgodbi, ki ni brez tragike, pa to le mimogrede, kajti precej nato se spet znajdemo v banalnosti in prisiljenosti diletantsko tumpastega dialoga, kretenj in situacij. Najhujše pa je, ker mu ni uspelo v zahtevani meri premostiti časa in dati minevanja magari z rekviziti, ki jih uporabljajo francoski režiserji, tiste nostalgične patine, tistega »nevidnega prahu minljivosti«. Enkrat je sicer poskušal (scena z vihrajočimi zavesami, ko ostane Agnes po Hansovem odhodu sama), pa ne z omembe vrednim uspehom.

Film v tej režiji po nerodnem libretu in nespretnem režiserju ostane slabo posrečena dolgovezna »krparija« drobcev, ki naj bi učinkovali ganljivo, pa odbijajo po lahkomiselni, ne ve se, ali naivni ali zreli »eleganci«, s katero drvarski libretist telovadi čez vprašanja tudi gole, prirodne etike, življenja in src.

Pavla Wessely je poskusila napraviti, kar se je dalo — pa se je dalo le malo Mariji Andergast ni bilo usojeno dolgo životarjenje pred reflektorji. Gottschalk si pomaga s skoraj ženskim šobljenjem in »nasmihanjem«, ustvari pa ne tega, kar naj bi, razvajenega, lahkomiselnega, pa v srcu vendarle na neki način dobrega gosposkega človeka, ampak nekaj, čemur bi se nemara dalo reči »scrkljano spakovalo«.

Film bi morda utegnil biti všeč ženičicam, ki okajo tudi, kadar si na platnu kdo čevljev ne nore zavezati in so jim zlagane, pa nekoliko picatne štorije pri srcu — zlasti kadar se plemeniaši gredo zaljubljence s pozlačenimi papirnatimi cronami »odpovedi« in »bridke« usode.

Zborovanje mariborskih izvoznikov

Maribor, 12. januarja.

Združenje prevoznih obrti za bivšo mariborsko oblast v Mariboru je za danes predpoldne sklicalo sestanek svojega članstva. Sestanek je vodil predsednik Sluga. Glavna točka razpravljanja današnjega sestanka je bilo vprašanje pobiranja taks na motorna vozila. Za letos je namreč določeno, da morajo prevozniki plačati takse za svoje avtomobile za celo leto v naprej. Ker pa ni garancij, da se bo motorni promet mogel vse leto razvijati, prevozniki proti taki zahtevi protestirajo in zahtevajo, da se jim dovoli četrtletno plačevanje taks. Uprava je dobila nalog, da ukrene vse potrebno, da bodo prevozniki dobili potrebne avtogume, ki jih je sedaj zmanjkalo. Na zborovanju je bila sprejeta resolucija, ki našteva vse težave avtoprevoznikov in ki od oblasti zahteva, da ugodi upravičenim zahtevam avtoprevoznikov. Resolucijo bodo odposlali banski upravi in ministrstvu za trgovino. Zborovanja so se udeležili tudi zastopniki avtoprevoznikov iz Celja, Ptuja, Murske Sobote in Dravograda.

Mariborski nedeljski drobiž

Maribor, 12. januarja.

Skrivnostni vlom. V hišo, ki jo ima na svojem vinogradnem veleposestvu Demeter Šerban iz Ljubljane v Ruperčah, je neznanec v času med torkom in petkom vlomil. Vlomilec je pretaknil vseh 9 sob, natančno pregledal vse omare, prebrskal vse predale in razdejal vse postelje in perilo. Očividno je v stanovanju iskal nekaj posebnega, ker razen nekaj komadov gospodarjevega perila, ni ničesar odnesel. Vlomilec je moral imeti mnogo časa za svoj posel, ker je tako temeljito prebrskal vso stanovanje in si privoščil v stanovanju še dober prigrizek.

Srebrno orglico v vrednosti 1000 dinarjev je izgubila na poti od Aleksandrove ceste do Gosposke ulice zasebnica Berta Iržič iz Maribora.

Žepni tat v trgovini. Tkalki Antoniji Pincin iz Podbrežja je neznan žepni tat v neki trgovini na Koroški cesti iz žepa ukradel denarnico s plačilnimi listki in 150 dinarji gotovine.

Tihotapljenje ljudi čez mejo. Oblastem je bila prijavljena Elizabeta Potočnikova iz Loma v občini Mežici. Neka Julijana Repovž iz Tržišča pri Krškem ji je pripeljala v hišo Heleno Pompijevo in njena dva sinova. Pompijev mož je že dalj časa v Nemčiji in je hotela iti za njim. Repovževa ji je obljubila, da jo bo s pomočjo Potočnikove iz Loma spravila čez mejo. Potočnikova je res vso družino v zgodnjih jutranjih urah skušala spraviti čez mejo. Nesreča pa je hotela, da so graničarji celo družbo zalotili. Posrečilo se jim je sicer, da so pobegnili, vendar so jih orožniki kmalu izsledili in aretirali. Pompijeva in Repovževa sta dejanje priznali. Le glede honorarja, ki sta ga za pomoč prejeli od Pompijeve, se njuni izpovedi ne skladata.

Vesti iz bolnišnice. V mestnem zavetišču je pri drsanju padla hči delavke Marica Pungartnik iz Maribora in si zlomila levo roko. — V neki tovarni na Teznem je padel 31 letnemu monterju R. Rešnjaku 1000 kg težak kos železa na nogo in mu jo zdrobil.

Pisan drobiž iz nedeljske Ljubljane

Današnjo nedeljo pa so prišli smučarji le nekoliko na račun. Kdor je mogel, je že včeraj zadel dilce na ramo in odšel proti kolodvoru. Tu se je sešel z družbo in skupaj so jo potem mahnili proti Gorenjski, Dolenjski ali Notranjski. Mnogo smučarjev se je odpeljalo predvsem proti Gorenjski, na Jesenice. Na Jesenicah je bil velik športni praznik. Bile so namreč zimske igre, katere vsako leto priredi KID, ki kaže vedno za šport zanimanje in ga tudi z vsemi močmi podpira. V njenih obratih dela veliko športnikov prvakov, kar je lahko KID le v ponos. Kako so zimske igre uspele, pa poročamo na drugem mestu po našem posebnem poročevalcu.

Tudi po bližnjih gričih in hribih okrog Ljubljane je bilo živahno, da le kaj. Vsak, kdor ima smučke doma, jih je naložil na ramo, kajti na kaj boljši sneg ne kaže čakati, kaiti bogve, če ga bo še kaj prida padlo. A zakaj ne bi izrabili tega snega, ki je? Cele kolone je bilo smučarjev, ki so se podali na Katarino, na Kurešček in tudi Orle so bile lepo obiskane, pa čeprav češeni zdaj ni. Vlaki so bili polni smučarjev in v vsakem vagonu jih je bilo gotovo pet, če ne več. Zvečer so se vračali vsi veseli domov med ljubljanske zidove, srečni, da so preživeli nekaj veselih uric v beli prirodi, na snežnih poljanah.

Tisti pa, ki so ostali doma, so jo mahnili na kratek »špancir« v ljubljansko okolico. Malo, da so prišli na sveži zrak, malo pa, da so si privezali duše s krvavicami in drugimi dobrotami. Tudi ti so bili zadovoljni, posebno če ni bila »ceha« prevelika. Mnogo pa je ostalo ljudi v mestu Eni so se namenili, da si bodo ogledali hokejiste pod Cekinovim gradom. Pa tudi gledališči sta bili dobro obiskani. Posebno »Cigani« so se občinstvu zelo nekam prikupili, čeprav tega niti toliko vredni niso. »Balalajka« v Unionu pa vleče kot že zlepa ne kakšen film. Vse predstave so razprodane. Tudi v Matici so se ljudje drenjali za karte. V ostalem je pa bil tako na policiji kakor tudi na reševalni postaji lep mir Nič posebnega se ni zgodilo. Le na hokejski tekmi je prišlo do hudega trka med enim našim igralcem in gostom iz Celovca. Oba sta se tako hudo zaletela drug v drugega, da so morali oba odpeljati reševalci v bolnišnico. Dobila sta precej hude poškodbe.

Tatvine

Iz Rodetovega avtobusa je bilo na postajališču v Tavčarjevi ulici ukradenih 150 baterij za žepne svetilke. Razen teh baterij je bilo kradenih še 10 okroglih ameriških baterij. Baterije so bile zavite v reklamni ovoj tvrdke Zmaj. Ukradene baterije si bile vredne lepe denarce in so bile last Franca Rotarja. — Medtem ko so na vozovih dovažali vreče moke v Prehranjevalni zavod, so kar na lepem izginile tri vreče moke. Moka je bila vredna 3400 dinarjev. — Z zapravljivčka, ki ga je pustil mesar Jesih samo za trenutek pred Delavskim domom na Gospesvetski cesti, je izginilo takoj nekaj mesa in sicer nekaj kilogramov govedine in svinjine. Za nedeljo je bilo nekomu mesa dovolj za dobro pečenko. — Tudi kolesa niso varna pred tatovi. Te dni je izpred gostilne na Tržaški cesti odpeljal nekdo Ivanu Lenčetu sivo pleskano kolo znamke »Opel«, vredno 1000 dinarjev.

Tudi trafike niso kaj varne pred vlomilci, ki si vedno obetajo velikega plena. Pa se vlom vselej le ne izplača. V eni zadnjih noči je doslej neznani zlikovec skušal vlomiti v trafiko na vogalu Metelkove ulice in Tabora. Vlomilec pa je bil najbrž prepoden, ker ni prišel do svojega cilja. Samo na vratih je napravil za nekaj stotakov škode. — Več sreče pa je imel vlomilec, ki je poskusil svojo srečo, ko je vdrl v trafiko Alojzije Godčeve na Domžalski cesti. Iz trafike je odnesel lepo količino cigaret, več zavitkov britvic in drugih stvari.

Za domnevanim morilcem Podpečanom ni sledu

Domnevnega morilca Podpečana oblasti še do danes niso ujele. Najbrž jo je popihal kam na Hrvatsko, kjer se sedaj skriva. Skriva se gotovo v Zagrebu, kjer je zasledovanje bolj težavno in upa, da bo še nekaj časa užival svobodo. Podpečan je izučen krojaški pomočnik, rojen leta 1917 v Ljubljani. Visok je 173 cm, sloke postave, podolgovatega obraza, rjavih oči in kostanjevih las. Oblečen je bil v vojaško obleko. Po zločinu pa si je z uropanim denarjem gotovo kupil civilno obleko. Upamo, da se bo oblastem kmalu posrečilo, ga prijeti.

Nesreče

Komaj je zapadlo nekaj snega, pa so se že začele smučarske nesreče. V ljubljansko bolnišnico so se zatekli prvi »zimski« ponesrečenci. V Podutiku si je pri smučanju zlomil desno nogo 12 letni Franc Hirš. 15 letni Janez Slapničar pa si je prav tako pri smučanju zlomil levico. — Pri hokejski tekmi med ljubljansko Ilirijo in celovškim KAC-om pa sta se igrača Aljančič in Nemec Gossnik tako močno zaletela, da sta oba dobila močne poškodbe na glavi. Tudi ta dva so reševalci odpeljali v bolnišnico. Po zdravniškem pregledu in prvi pomoči pa sta oba lahko odšla v domačo oskrbo.

Vesti 13. januarja

Prostovoljske letalske zbore organizirajo v Angliji. Oblasti računajo, da se bo prijavilo okrog 700.000 prostovoljvev v starosti 16 do 18 let. 86 odborov, kjer prostovoljce sprejemajo, je tudi v Londonu.

Številni indijski maharadže so zelo navdušeni za Veliko Britanijo in z veseljem zbirajo prispevke, s katerimi kupujejo potem letala in vojni material za Anglijo. Najbolj priden je maharadža iz Baharja, k je zbral ali pa sam podaril že več deset tisoč funtov za nakup lovsih letal Spitfirejev.

Nemški radio iz Vratislave, ki v glavnem oddaja program za nemštvo izven Velike Nemčije, je včeraj podal nemški »Credo« z besedami: Mi verujemo le v narod in Hitlerja, v vas, ki živite v tujini in v nas in v našo moč, pa v nikogar drugega več. Londonski radio pravi k temu, da je ta program zelo nekrščanski.

Nemški propagandni minister je na sprejemu tujih časnikarjev izjavil, da se nemško vojaško poveljstvo še ni odreklo načrtov za vdor v Anglijo in da je s takšnim vojaškim dejanjem najresneje treba računati. Hitler se ne bo ustrašil nobenega sredstva, samo da uniči smrtnega sovražnika nemškega naroda, namreč Angleže.

Angleži so že tepeni, pa se sami tega še ne zavedajo, je danes izjavil propagandni minister dr. Göbbels, ki je med drugim povedal, da so nemške podmornice in letala doslej uničile že 8 miljonov ton britanskega trgovskega brodovja, pa čeprav Angleži to zanikajo in priznavajo samo štiri milijone ton izgubljenih ladij.

V Angliji se zelo zanimajo za akcije nemških podmornic, katerim poveljujejo znani nemški pomorščaki kakor so kapitani Schulze, Lemp, Rollmann, Saal, Kochhaus in drugi. V Londonu pravijo, da o teh slavnih možeh že dolge mesece ni nič slišati. Tako za Schulzeja že od marca meseca. Zanje je tudi zanimivo dejstvo, da je bilo v nemških uradnih poročilih doslej imenoma navedenih le 25 podmorniških kapitanov, deset in deset drugih pa ne, čeprav razpolaga Nemčija po italijanskem zatrdilu z več 100 podmarnicami. Prav tako si merodajni krogi v Londonu ubijajo glave ob dejstvu, čemu so bile potrebne ob angleški obali tudi italijanske podmornice, ker je že nemških itak dovolj.

Predsednik južnoafriške zveze general Smuts je imel govor, v katerem je postavil kot program za letošnje leto sledeče: Vreči Italijane iz Abesinije, kajti druge imperialne sile bodo s sovražnikom opravile v drugih delih Afrike in v Evropi.

Nemški državni maršal Herman Göring je slavil danes svoj rojstni dan. Vse nemško in italijansko časopieje mu je posvetilo obširne članke, v katerih so slavili njegove velikanske zasluge za organizacijo nemškega letalstva, ki je v sedanji vojni v največji meri prispevalo k dolgi vrsti nemških zmag.

Poveljstvo britanskih sil v Grčiji je čestitalo šefu grških vojaških operacij generalu Papagosu za zmago pri Klisuri, general Papagos pa je čestital generalu Wavellu za sijajne britanske uspehe pri Cirenajki.

Težak položaj Italijanov v Libiji se zrcali tudi iz pisanja nemškega časopisja, ki sem pa tja po svoje označuje stanje v Sredozemskem morju. Sobotni »Hamburger Fremden Blatt« pravi: V Cirenajki obstoji nevarnost za italijanski imperij.

Poveljnik pomorskih sil svobodne Francije admiral Musselier je izjavil, da razpolaga njegova vojska s tridesetimi vojnimi ladjami in 80 trgovskimi ladjami. Vse te enote sodelujejo v tesnem stiku z angleškimi pomorskimi enotami.

Za prihodnje dni pričakujejo v Sofiji prihod bolgarskega poslanika v Berlinu Draganova. Tega bolgarskega državnika spravljajo še vedno v zvezo z možnostjo, da se bo bolgarska vlada preosnovala in da bo verjetno Draganov bodoči ministrski predsednik, pa čeprav bolgarska vlada uradno zanikuje vsako poročilo o odstopu vlade dr. Filova.

V nedeljo se je začela vrsta večjih zborovanj po Bolgariji, na katerih so govorili ministri in vladni poslanci o politiki bolgarske vlade v sedanjem času. Predsednik vlade dr. Filov je imel prvi govor v Ruščuku, prometni minister Gabrovski, ki bi moral govoriti v Varni, pa je udeležbo odpovedal, baje zaradi bolezni.

Bogato žetev so imela oni dan italijanska strmoglavska letala, ki so v bližini Sicilije odkrila angleške ladje. Italijansko uradno poročilo pravi, da je prva skupina italijanskih strmoglavcev z dvema bombama poškodovala veliko križarko. Druga skupina strmoglavcev pa je navzlic hudi protiletalski obrambi z angleških ladij in navzlic rojem angleških letal, ki so se z letalonosilke dvignila, vrgla torpedo na letalonosilko in jo težko poškodovala. Po dodatnem poročilu agencije Stefani je ta težko poškodovana angleška ladja odplula z ostalim brodovjem naprej. Skupina nemških letal, ki sodelujejo z italijanskimi, pa je napadla eno angleško letalonosilko in jo težko poškodovala. Nobeno poročilo pa točneje ne pove, kakšno ime je imela letalonosilka. Brzkone ne bo »Ark Royal«, za katero so Nemci in Italijani javili, da so jo že potopili, pa so jo Angleži pozneje po bogzna kakšnem propagandističnem triku poslali v boj z italijanskimi vojnimi ladjami pri Sardiniji.

General Weygand vrhovni komisar francoskih kolonij, se je sestal, kakor javljajo iz Vichyja, z ameriškim odpravnikom poslov Murphyjem, ki je trenutno na potovanju po Zahodni Afriki.

V pokrajini Smirne je bil 9. januarja potres, ki je trajal 10 sekund in je med prebivalstvom povzročil veliko zmedo. Nekaj poslopij se je porušilo in 25 ljudi je bilo laže ranjenih.

Francoski mornariški minister admiral Darlan je izdal odlok, da se spomin na francoske vojne ladje, ki so bile v vojni potopljene, ohrani tako, da bodo letos zgradili štiri nove torpedovke po 1800 ton. Vsaka od teh bo nosila ime potopljenih torpedovk in rušilcev.

Švedska ladja Berta (1275 ton) je v sundskem zalivu zadela ob mino ter zletela v zrak. Ubiti so bili štirje lčani posadke.

V nedeljo popoldne je s posebnim letalom prispel v Miami windsorski vojvoda, guverner Bahamskih otokov. Vojvoda se bo udeležil vsakoletnih vaj ameriškega letalstva.

Nad Malto je bilo po današnjem angleškem komunikeju od začetka vojne pa do danes zbitih vsega skupaj 40 italijanskih letal, verjetno pa še 25, dočim so Angleži doslej izgubili samo 5 letal in še od teh se je eno raztreščilo včeraj, ko je pristalo, ne da bi bilo poškodovano.

Ford, General Motors in Chrysler Corporation, tri velike ameriške industrije bodo složno v bodoče izdelovale letala, kar bo dalo ofenzivni sili Amerike in Anglije silovit zamah, sodi newyorški radio.

Zelo pomemben govor je danes imel po radiu v Singapooreju avstralski vojni minister F. C. Spender. V svojem govoru je dejal, da je pristaš upanja, da bodo Japonci v najkrajšem času spoznali, kako pravilno je, če z Anglijo ohranijo prijateljske odnošaje. V nadaljevanju govora je Spender dejal, da bo Anglija na Srednjem Vzhodu brez vsakega dvoma zmagala.

Šef indijske domačinske vojske je dejal, da motorizacija indijske vojske in rekrutiranje indijskih vojakov napreduje z ogromnimi koraki. Indijska vojska dobi vsak dan po 100 motornih vozil, razen tega se v Indiji točno po načrtu razvija tudi letalstvo in gradi brodovje.

Londonski radio ve poročati, da je bilo danes v Kanadi ustanovljeno posebno novo italijansko gibanje, ki mu načeluje predsednik italo-kanadskega združenja Antonio Spada. To gibanje se bo po njegovi izjavi razširilo na vso Severno in Južno Ameriko.

Grški ministrski predsednik Metaxas je na vprašanje ameriških časnikarjev, če je res, da so bili v dosedanjih bojih Grki proti Italijanom številčno v razmerju tri proti ena, to trditev italijanskega časopisja odločno demantiral ter izjavil, da je res nasprotno: od vsega začetka so Italijani v Albaniji na vseh frontah proti Grkom v številčnem razmerju štiri proti ena.

Od tu in tam

Za novega trgovinskega odposlanca naše države pri francoski vladi v Vichyju je bil imenovan dr Mirko Mermolja, ki je bil doslej vršilec dolžnosti šefa odseka pri ravnateljstvu za zunanjo trgovino v Belgradu. Dr. Mermolja bo na svojo dolžnost v kratkem odpotoval. »Službeni vojni list« pa prinaša ukaz, s katerim sta bila na predlog vojnega ministra upokojena sanitetna generala dr. Ante Hočevar in dr. Ruvidič.

Posebno novo vrsto nadzorstva je vpeljal hrvaški ban za delovanje karteliranih podjetij. Pri banski oblasti je postavljen poseben kontrolni urad, kateremu morajo kartelirana podjetja vsak mesec pošiljati poročila o svojem delovanju. Banska oblast bo najmanj po enkrat na leto ta poročila pregledala. Za vsako prikrivanje resničnega stanja ali za netočne podatke bo oblast kaznovala prizadete s kaznijo 100.000 dinarjev

Slab in pokvarjen kruh se je pojavil v mnogih pekarnah v Belgradu. Takšen kruh je naprodaj že nekaj dni. Časopisje opozarja oblasti na ta pojav in pravi, da utegne biti vzrok pri dobaviteljih, ki so dobavili pokvarjeno moko, ali pa tudi pri pekih samih, ki so imeli doslej skrite doma večje količine moke, ki se jim je začela kvariti in so jo brž začeli spravljati v promet. Tako pravi »Politika«, da je treba kot krivca prijeti tudi peke, ki iz pokvarjene moke peko kruh, kajti odkloniti bi morali prevzem takšne moke od dobaviteljev, katera je pokvarjena. Ker pa iz take moke pečejo, so enako krivi. Najbolj verjetna razlaga za to pa je v tem, da se je skrita moka začela kvariti. Med zadnjimi razlogi pa najbrže ne bo mišljenje, da hočejo peki, ki so imeli že več sporov z oblastmi, s pokvarjenim kruhom izzvati med prebivalstvom vznemirjenje in s tem povzročiti jezo ljudi nad oblastmi, češ da se zadosti ne brigajo za pravilno preskrbo prebivalstva s kruhom.

Veliko pozornost je na Hrvaškem izzval odlok hrvaškega bana, s katerim se v znani kulturni ustanovi »Hrvatski matici« postavlja komisar. Hrvaški ban je odstavil upravni odbor »Matice« in imenoval za komisarja profesorja Anta Martinoviča, ki je član prosvetnega odseka »Seljačke sloge«. Uradno ni bilo razloženo, zakaj je bil komisarijat uveden, pač pa je bilo rečeno, da so do tega dejanja privedli številni in zelo tehtni razlogi. Znano je namreč, da je bila »Matica Hrvatska« izključno v rokah frankovcev, ki so sedaj v ostri opoziciji proti uradni politiki hrvaškega političnega vodstva. Predsednik »Matice Hrvatske« je bil Filip Lukas, ki je večkrat skušal v znanstvenih razpravah dokazovati, da so Hrvatje ne slovanskega, temveč gotsko germanskega porekla.

Ladjarski promet na Donavi se je zopet v omejenem obsegu obnovil. Začeli so namreč voziti rečni parniki od Novega Sada do Belgrada in obratno. Doslej je bilo na Donavi skoro tri tedne mnogo ledu, kar je imelo za posledico, da se je vsa plovba ustavila, vlačilci in ladje pa so bili poslani v prezimovališče. Ker pa je nastopilo zadnje dni milejše vreme in se je led stopil, se je promet obnovil. Če ne bo hujšega mraza, se bo obnovil tudi mednarodni tovorni promet na Donavi.

Pri ravnateljstvu za zunanjo trgovino sta bila ustanovljena odseka za uvoz in izvoz, ki sta prevzela večino poslov od Narodne banke. Obenem sta prenehala poslovati uvozni in izvozni odbor pri Narodni banki. V obeh odborih pri ravnateljstvu za zunanjo trgovino so člani zastopniki ravnateljstva za zunanjo trgovino, zastopniki državne obrambe, trgovinskega ministrstva in ravnateljstva za prehrano.

70.000 kilogramov našega tobaka so v Splitu natovorili na vlak, da ga bodo odposlali na Slovaško. To bo prva pošiljka kateri bodo sledile še druge. Prav tako pa pričakujejo v Splitu posebno nemško komisijo, ki bo pregledala zaloge tobaka in ga odbrala velike količine za izvoz v Nemčijo.

Sladkorja je v več krajih naše države zmanjkalo zadnje čase. Ljudi se je polastilo razburjenje toliko bolj, ker je bilo znano, da je bila letošnja proizvodnja sladkorja večja kakor lani in da bi ne smelo pomanjkanje nastopiti niti en sam dan. Trgovci na drobno dokazujejo, da jim tovarne nočejo dajati običajnih količin sladkorja, ker hočejo prihraniti blago na zalogi in počakati, da se cene zvišajo že zato, ker je za letošnjo sezono določeno, da bodo odkupne cene za sladkorno peso večje kakor lani. Trgovci pravijo, da je treba sladkorne tovarne prijeti in jim preprečiti verižništvo. Po drugi strani pa trdi kartel sladkornih tovarn, da je namenoma odtegnil trgovcem del običajnih dobavnih količin, da ne bi trgovci imeli preveč blaga na razpolago za skrivanje in veriženje in da se ne bi tudi potrošniki čezmerno zalagali s sladkorjem, kar bi zopet povzročilo nered na tržišču.

V nekaj dneh bo začela delovati nova radijska oddajna postaja v Skoplju, ki bo imela 20 kilovatov jakosti. Postaji so določili začasno njen val, ki pa bo pozneje spremenjen, ker bo mednarodna zveza radijskih postaj s sedežem v Švici določila za vse evropske postaje nove valovne dolžine. Skopljanska radijska postaja bo velikega nacionalnega pomena za južno Srbijo, ki se je za to kulturno pridobitev potegovala že dolga leta. Delno bo dajala svoj lasten program, delno pa program belgrajske radijske postaje. V najkrajšem času pa bodo začeli graditi tudi relejno postajo v Sarajevu. Ta postaja bo prenašala celoten program belgrajske radijske postaje. Sredstva za postajo so zbrala bosanska prosvetna društva, ostanek pa bo šlo na razpolago poštno ministrtsvo.

Ribiške organizacije iz vse Dalmacije so imele svoje zborovanje v Splitu. Delegati so razlagali težave dalmatinskih ribičev in so vsi predlagali, da je treba delovanje in poslovanje postaviti na bolj zdrav temelj, namreč na zadružniško osnovo. Posebne zadruge naj bi skrbele za nakup sodov, soli in priprav za konzerviranje rib, po drugi strani pa bi posebna zadruga skrbela tudi za prodajanje soljenih rib na domačem trgu in v tujini.

Težave s prehrano prebivalstva ima celo Novi Sad, ki je središče naše žitnice Vojvodine. V mestu se čuti pomanjkanje žita in koruze, po drugi strani pa so oblasti ugotovile, da so peki dajali v ljudski kruh mnogo več koruzne moke, kakor pa bi smeli in so na ta način mnogo pridobili na teži kruha. Oblasti so na podlagi določil prisilnega odkupa žita pričakovale, da bodo iz žitnih zalog v mestu dobile 200 vagonov pšenice, dejansko pa so je dobile komaj 88 vagonov. To dokazuje, da se je verižništvo silno razpaslo in da so prizadeti žitni trgovci spretno znali skriti svoje zaloge. Zaradi tega ne mora novosadska občina boriti s težavami.

Pomen in naloge pomožne vojske

Naj ne bo nikogar, ki bi se skušal odtegniti svoji dolžnosti v teh resnih časih!

Odporna moč naroda mora biti v primeru vojne stopnjevana do najvišje mere. Zato je treba smotrno usmeriti vse narodove sile in pritegniti vsakogar, da po svojih močeh kar najbolj služi obrambi domovine. Naloge operativne vojske so že tradicionalno določene, dočim je civilno prebivalstvo novi način bojevanja postavil pred dve nalogi, in sicer: 1. sodelovanje pri pasivni obrambi dežele in 2. služba v pomožni vojski.

Medtem ko je smisel pasivne obrambe že dovolj močno prodrl v vse plasti ljudstva, pa naloge in pomen pomožne vojske še niso vse dovolj znane in jasne. Zamisel pomožne vojske sloni na spoznanju, da more operativna vojska uspešno opraviti svojo težko nalogo le tedaj, če ji stoji ob strani trdno gospodarsko zaledje. Nevarnost, da se ob izbruhu vojne gospodarstvo desorganizira, je zelo velika. Normalni tok gospodarskega življenja se tedaj prekine, meje se zapro in velike množice v raznih gospodarskih in upravnih službah zaposlenih oseb se zaradi vpoklica v vojsko odtegnejo izvrševanju njihovih številnih poslov. Pojavijo pa se velike potrebe vojaškega značaja.

Treba je zlasti zavarovati ljudstvu hrano ter povečati in pospešiti delo v industrijah, važnih za državno obrambo. Vse to pa je možno doseči le tedaj, če se vse gospodarske sile naroda smotrno pripravijo že v naprej in usmerijo tako, da bodo odgovarjale novim zahtevam. Opustiti je treba manj važna dela in se osredotočiti na tiste panoge gospodarstva, ki so najbolj potrebne pri združenju obrambne sile naroda. In namen pomožne vojske je, da opravlja to veliko nalogo.

Po naši uredbi o pomožni vojski je **vsa gospodarska sila, s katero razpolagamo, razdeljena na tri dele. Namen prvega dela je, da se zagotovi delovna sila za industrijsko narodno obrambo.** Osebje, kvalificirano za te vrste službo, kakor upravno in strokovno osebje in strokovni delavci v industriji, gozdarstvu, rudarstvu, gradbeni in sanitetni stroki ter pri prometu, spada k I. pozivu pomožne vojske, v **drugo skupino, t. j. k II. pozivu, spadajo vsi oni obvezniki, ki se pečajo s kmetijstvom in živinorejo. Namen tega II. poziva je zagotoviti tako armadi kakor civilnemu prebivalstvu** v vojni potrebno hrano. V tretjo skupino pa spadajo vsi ostali, to so na eni strani nekvalificirani delavci, na drugi pa intelektualci, ki se bodo uporabili v vojni za opravljanje upravne službe in za razna pomožna dela.

Vsak civilist mora imeti že

v naprej točno določeno mesto in službo

ki jo bo opravljal v primeru vojne. Po naši uredbi se v ta namen izda vsakemu obvezniku posebni vojni delovni razpored. Tudi ljubljanska mestna občina je že pred časom poklicala vse v Ljubljani stalno bivajoče osebe, ki spadajo pod obveznost pomožne vojske, naj se pripravijo in navedejo vse podatke, potrebne za razporeditev posameznika v tisto službo, oziroma skupino, za katero je po svoji izobrazbi in delo usposobljen. Temu klicu se je odzvala že večina prebivalstva, še vedno pa pogrešamo nekaj zamudnikov. Zato opozarjamo na današnji uradni razglas mestnega poglavarstva med dnevnimi novicami, ki ponovno poziva k prijavi in poudarjamo, da spada pod obveznost pomožne vojske sleherni moški, ki ni vojni obveznik, če tudi je bil morda že pritegnjen v službo pasivne obrambe. **Služba pomožne vojske in služba pasivne obrambe se ne izključujeta. Vsaka ima svoj poseben namen in vsak civilist bo moral opravljati obe službi.** Služba pasivne zaščite se vrši zgolj ob letalskih napadih, oziroma neposredno po njih. Njen namen je priskočiti na pomoč neposredno prizadetemu. Njena naloga je torej v bistvu samoobrambnega in samarijanskega značaja, to je pomoč samemu sebi in bližnjemu v stiski, ki ga je doletela. To službo pa opravlja vsak obveznik pasivne obrambe poleg svoje službe obveznika pomožne vojske.

Služba pomožne vojske pa je po svojem bistvu civilna služba v panogi, ki je važna za narodno obrambo ter je rednega značaja. Zato ne sme biti med nami nikogar, ki bi se skušal odtegniti tej svoji dolžnosti, in to ne **iz strahu pred ostrimi kaznimi,** s katerimi preti uredba, ampak iz zavesti odgovornosti, ki jo terja od njega resnost današnjega časa.

»N' mav čez izaro«

V slovenskih srcih ni prostora za suženjskega duha

V zvezi z vojaško prireditvijo na Štefanovo navaja »Kor. Slovenec« tudi imena slovenskih koroških odlikovancev in k temu dodaja:

»Čast našim vojakom, ki jasno pričajo, da slovenski narod na Koroškem tudi danes še čuva najdragocenejšo vrlino nekdanjih prednikov: junaštvo! Njihovo imena naj bodo živ dokaz, da naše ljudstvo slej ko prej ohranja svojo samozavest in da v njegovem srcu ni prostora za suženjskega duha!«

Koroški drobiž

Iz St. Petra na Vašinjah pišejo: Prazniki so bili pri nas v znamenju vojakov-dopustnikov. Radostno so naše mamice sprejemale svoje uniformirane sinove in jim skušale pripraviti prav prijetne dneve. A tudi fantje so bili prehodnega povratka domov kaj veseli. Slučajno so se na novoletni praznik sešli pred farno cerkvijo in začudeni ugotovili, da so sami pevci, in takoj dali duška svoji pevski žilici. Šenpečerjani so vsi presenečeni obstali in prisluhnili ubrani slovenski pesmi, ki je iz grl fantov-vojakov dvakratno lepo donela. Obkrožili so jih in pevci so morali pri svojem improviziranem koncertu pred cerkvijo vztrajati domala celo uro.

5. januarja je bilo v Dobrolah ob Baškem jezeru otvorjeno nemško mladinsko zavetišče, ki nosi ime pokrajine Saarpfalz. Poleg vodilnih osebnosti so se proslave udeležili številni oddelki narodnosocialistične stranke. Iz Slovaške pa je dospelo v novi dom 50 slovaških mladinskih voditeljev, ki se po 10 dnevnem bivanju v deželi nameravajo podati na potovanje po Nemčiji kot gosti nemške države.

Na Silvestrov večer je ob pol enajstih izbruhnil požar na podstrešju hotela Mačnik v Podroščici. Ker je bilo poslopje po večini leseno, je bilo gašenje zelo otežkočeno in je dvonadstropna hiša postala žrtev plamena. V času požara je bil v spodnjih prostorih ravno ples. Pri gašenju se je ponesrečil 51 letni uslužbenec elektrarne v Podroščici Lojze Pajker. Prepeljali so ga v celovško bolnišnico.

Na Obirskem se je v tamošnjem rudniku ponesrečil 33 letni delavec Anton Durnik. Pri odvažanju zemlje iz rova so odpovedale pri vozičku zavore in Durnik je z vožičkom vred strmoglavil v 80 metrov globok prepad. Prepeljali so ga sicer v celovško bolnišnico, a je težkim notranjim poškodbam kmalu podlegel. Zapušča ženo in šest nedoraslih otročičev. Svoječasno je bil član slovenskega pevskega društva. Z družino sočustvuje vsa okolica.

V Gorjah na Zilji je bilo v lanskem letu 13 rojstev, komaj 4 smrti in 17 porok. — Na sosednji Bistrici ob Zilji pa so beležili 20 rojstev, 11 smrti in 9 porok.

V Št. Jakobu v Rožu je umrl 73 letni Jože Malej. Zadela ga je srčna kap. Mož je bil vedrega značaja, nad 40 let je vzorno služil slovenski požarni brambi v Št. Jakobu, z zanimanjem je bral slovenski tednik in slovenske knjige in svoje narodne zavesti nikdar ni tajil pred nikomer. Svoje borno življenje na zunaj je bogato izpolnil na znotraj.

19. januarja bo v Celovcu ljudski smučarski dan.

Zborovanje mariborskih železničarjev

Mariborski železničarji se vedno bolj oklepajo svoje politične organizacije, ki je Sloveniji pravočasno zagotovila dovolj kruha

Maribor, 12. januarja.

Včeraj zvečer so v veliki dvorani na Aleksandrovi cesti zborovali mariborski železničarji, ki so včlanjeni v mariborskem poverjeništvu kluba železničarjev JRZ. Dvorana je bila polna zavednih železničarjev, ki so se pridružili politični organizaciji slovenskih železničarjev.

K rednemu občnemu zboru mariborskega poverjeništva se je od upravnega odbora v Ljubljani udeležil predsednik kluba, bivši poslanec Pavle Masič, od mariborskih strankinih funkcionarjev pa so prišli senator dr. Fr. Schaubach, bivši poslanec M. Kranjc, podžupan Fr. Žebot in ravnatelj Franc Hrastelj.

Občni zbor je vodil agilni predsednik gosp. Ferk, ki je uvodoma počastil spomin velikega zaščitnika železničarjev pokojnega dr. A. Korošca. Nato je poročal o delovanju mariborskega poverjeništva kluba železničarjev JRZ in poudarjal, **da se mariborski železničarji vse bolj oklepajo svoje politične organizacije, o čemer priča veliko število** članov pri mariborskem poverjeništvu. V poverjeništvu je sedaj **včlanjenih že nad 700 železničarjev.**

Za njim je spregovoril predsednik kluba P. Masič, ki je obširno poročal o delovanju upravnega odbora in vse organizacije za izboljšanje položaja železničarjev. Odkrito je pokazal vse uspehe in neuspehe preteklega poslovnega leta, ki je kljub vsemu v marsikaterem oziru prineslo nekatera izboljšanja. Mnogo pa je še ostalo nerešenega, kar bo treba še rešiti in kar bo zahtevalo mnogo truda in discipliniranosti ter zavednosti članstva.

Poročilo o našem zunanjem in notranjem političnem položaju je podal senator dr. Fr. Schaubach, **o vprašanju naše prehrane,** zlasti z ozirom na Slovenijo pa je podal bivši narodni poslanec M. Kranjc, ki je **pokazal na vsa prizadevanja naše stranke, ki je s svojim odločnim in pravočasnim delom Sloveniji zagotovila dovolj kruha.**

Sledile so volitve novega odbora. Za predsednika je bil ponovno in soglasno izvoljen dosedanji predsednik g. Ferk, za podredsednika A. Šprager, za tajnika D. Gračner, za blagajnika A. Ivanuša, za tajnikovega namestnika Rupnik, za blagajnikovega namestnika Veronek. Izvoljeni so bili v odbor tudi zastopniki vseh mariborskih železničarskih ustanov. Odborniki so obenem delegati za občni zbor kluba v Ljubljani.

Pri slučajnostih so se oglasili k besedi železničarji sami in opozarjali na težave, s katerimi se morajo boriti železničarji raznih panog železniške službe, nakar je predsednik zaključil uspelo zborovanje mariborskih železničarjev.

Radeče

Umrljivost prebivalstva v radeški občini v letu 1940. Radeška občina je zaradi ugodnih klimatskih razmer, zemljepisne lege in primernih zdravstvenih razmer na glasu kot ena najbolj zdravih občin v vsem Posavju oz. na Dolenjskem sploh. Mesto in okolica ima po strokovnjem mnenju priznanih zdravnikov, zlasti zdravnikov-specialistov za tuberkulozna obolenja, vse naravne predpogoje, da se razvije v odlično letovišče oziroma v zdravilišče. To dokazuje tudi veliko število ljudi, bivajočih v naši občini, ki dosegajo zavidljivo visoko starost. Toda tudi najboljše zdravstveno okolje ni zadosti odporno sredstvo proti tisti večni sili, ki dan za dnem neusmiljeno opravlja svoje poslanstvo med bogatimi in revnimi — proti neizbežni smrti.

In tako so tudi v l. 1940 odhajali v večnost naši znanci in znanke, starci in otroci. Smrt neutrudljivo zapisuje imena v knjigo umrlih; in v njo je zapisala tudi farane naših dveh far: radeške in svibenske. Preteklo leto je umrlo v naši občini, ki združuje radeško in svibensko faro s približno 4100 župljani, 64 ljudi, in sicer 29 moških in 35 žensk. Število smrtnih primerov se je napram predlanskim ugotovitvam povečalo za devet. Lansko leto je bilo zlasti usodno za starejše občane, saj jih je umrlo 29, starih nad 70 let, oz. 15 oseb, starih nad 80 let, trije pa so presegli celo 90 let.

Zanimiva pa je tudi podrobna zdravstvena statistika v vrstah zavratnih bolezni. Za pljučnico jih je umrlo 16, razna srčne obolenja, n. pr. otrpelost srca, so zahtevala 12 življenj, 8 jih je umrlo zaradi starostne onemoglosti in življenjske izčrpanosti, za kapjo 4, in sicer za možgansko 4, za jetiko 3, po eden za vodenico in meningitisom, 6 pa je bilo mrtvorojenih oz. jih je umrlo v prvem letu življenja. Poleg omenjenih bolezni pa beleži zdravniška kronika še štiri smrtne nesreče, en samomor in troje smrtnih primerov zaradi mazaškega nezakonitega odpravljanja telesnega plodu. Zlasti slednji žalostni pojav se je v zadnjih letih nevarno razpasel tudi v naši občini; zato želimo, da bi odgovorni činitelji temu vprašanju posvečali malo več pažnje. Ali je res potrebno, da nam umirajo na tej »beli bolezni« osemnajstletna dekleta zgolj zaradi tega, da se prikrije trenutna mladostna zabloda?

Koledar

Danes, ponedeljek, 13. januarja: Veronika.
Jutri, torek, 14. januarja: Hilarij, c. uč.

Obvestila

Nočno službo imajo lekarne: mr. Bakarčič, Sv. Jakoba trg 9; mr. Ramor, Miklošičeva c. 20; mr. Murmayer R., Sv. Petra cesta 78.

Klavirski koncert Branke Musulin bo drevi ob 20 v mali Filharmonični dvorani. Igrala bo dela skladateljev: Scarlatti, Bach, Beethoven, Tajčevič, Ravel, Debussy, Chopin. Vstopnice v Matični knjigarni.

Popis obveznikov pomožne vojske II. in III. poziva je mestni zaščitni urad izvedel po čl. 31 in 54 uredbe o pomožni vojski in državni obrambi. O tem popisu je bilo prebivalstvo obveščeno v ljubljanskih dnevnikih, a kolikor so bili znani naslovi, so bili vsi prizadeti pozvani še s posebnimi vabili, da se zglase v zaščitnem uradu. Rok za prijavo, ki je bil določen do 20. novembra t. l., je že zdavnaj minul, zato je zaščitni urad tudi že pričel z dodelitvijo popisanih obveznikov pristojnim delovnim edinicam. Naknadne prijave bo zaščitni urad sprejemal le v primeru utemeljenega opravičila. Opozarjamo **vse prizadete, t. j. za enkrat vse moške, ki niso vojaški obvezniki in ki bivajo vsaj že tri mesece v Ljubljani** (izvzeti so nad 70 let stari umski delavci ter nad 65 let stari drugi delavci), **da so dolžni prijaviti se, sicer bi bili kaznovani z zaporno kaznijo do 2 let in z denarno kaznijo do 5000 din.**

Ljubljansko gledališče

DRAMA

Začetek ob 20 zvečer.

Ponedeljek, 13. januarja: Zaprto.
Torek, 14. januarja: Zaprto. (Gostovanje Drame v Celju »Romeo in Julija.)
Sreda, 15. januarja: »Ugrabljene Sabinke«. Red sreda.

Gostovanje ljubljanske Drame v Celju. V torek 14. t. m. **ob 19** (na kar posebej opozarjamo) bo gostovala ljubljanska Drama v celjskem gledališču s Shakespeareovo tragedijo **»Romeo in Julija«.** Ta uprizoritev je dosegla v letošnji sezoni v Ljubljani največ repriz, ki so dokaz, kako to izredno delo velikega klasika v interpretaciji ljubljanskega ansambla ter režiji dr. Krefta občinstvu ugaja. Prevod je O. Župančiča, scensko glasbo je komponiral dirigent D. Žebre, scenske osnutke pa je napravil inž. E. Franz. Naslovni vlogi bosta kreirala Jan in A. Levarjeva.

V soboto 18. t. m. bodo uprizorili prvič v letošnji sezoni Shakespeareovo klasično igro **»Othello«** z Levarjem v naslovni in Milevo Boltar-Ukmarjevo v vlogi Desdemone. Letošnja uprizoritev bo posebno zanimiva zaradi novega Jaga, ki ga bo igral **prvič Sever.** Odlična kreacija Othella, v kateri blesti vsa Levarjeva igralska umetnost in s katero je že ponovno osvojil pri uprizoritvah »Othella« občinstvo, nosi pečat močne Levarjeve igralske osebnosti.

OPERA

Začetek ob 20 zvečer.

Ponedeljek 13. januarja: Zaprto.
Torek, 13. januarja: **»Sabska kraljica«. Red** Torek. Gostovanje tenorista J. Gostiča.

Josip Gostič bo gostoval v torek zvečer v tenorski partiji Salomonovega vojskovodje Asada v Goldmarkovi **»Sabski kraljici«.** Partija je zelo visoko pisana, učinkovita in je v njej **Gostič** že ponovno žel izreden uspeh. Razen njega nastopijo ge: Kogejeva, Ribičeva, Sokova, Popov, Lupša, Dolničar. Dirigent: D. Štritof. Režiser: G. Debevec. Koreograf: inž. P. Golovin. Solo bo plesala Bravničarjeva.

RADIO

Program radio Ljubljana

Ponedeljek, 13. januarja: Jutranji pozdrav — 7.05 Napovedi, poročila — 7.15 Pisan venček veselih zvokov (plošče) — 12 Naši operni glasovi (plošče) — 12.30 Poročila, objave — 13 Napovedi — 13.02 Opoldanski koncert Radijskega orkestra — 14 Poročila, objave — 17.30 Vesel spored Radijskega orkestra — 18.10 Duševno zdravstvo (g. dr. Anton Brecelj) — 18.30 Plošče — 18.40 Mesečni literarni pregled (g. prof. Fr. Vodnik) — 19 Napovedi, poročila — 19.25 Nac. ura — 19.40 Plošče — 19.50 Hudomušnosti (g. Fr. Lipah) — 20 Plošče — 20.10 O. Župančič: Veronika Deseniška, tragedija. Izvajajo člani Nar. gledališča v Ljubljani — 22 Napovedi, poročila.

Torek, 14. januarja: 7 Jutranji pozdrav — 7.05 Napovedi, poročila — 7.15 Pisan venček veselih zvokov (plošče) — 12 Iz operet (plošče) — 12.30 Poročila, objave — 13 Napovedi — 13.02 Pevski koncert: g. Boris Popov, član ljubljanske opere, pri klavirju g. prof. M. Lipovšek — 14 Poročila, objave — 14.15 Šolska ura: Božične pesmi; II. dekl. mešč. šola, vodi gdč. M. Lehar-nar — 17.30 Radijski orkester — 18.40 Rusija pod tatarskim jarmom (g. Fr. Terseglav) — 19 Napovedi, objave — 19.25 Nac. ura — 19.40 Plošče — 19.50 Vzgojna posvetovalnica (ga. Vida Peršuh) — 20 Stilni koncert: Baletna suita (Rad. ork.) — 21.30 Za oddih (plošče) — 22 Napovedi, poročila.

Drugi programi

Ponedeljek, 13. januarja: Belgrad 20 Zvočna igra, 22 Pričakovanje novega leta — **Sofija:** 22 Plesna glasba — **Anglija:** 23.15 Plesna glasba — **Italija II.** 20.15 Pisan glasbeni spored — **Nemške postaje:** 23.15 Pisan koncert — **Sottens: Pisan** koncert — **Sottens:** 20 Mandolinisti.

Belgrajska kratkovalovna postaja: YUA, YUB (49.18 m): 19.40 Poročila v slovenščini — YUF (19.69 m): 0.30, Poročila v slovenščini za Južno Ameriko — YUG (19.69 m): 3.30 Poročila v slovenščini za Severno Ameriko.

Torek, 14. januarja: Belgrad 19.40 Havajska glasba. — 22 Plesna glasba. — Sofija 22 Plesna glasba. — Anglija I 23.15 Plesna glasba. — Beromünster 21.30 Iz češkib logov in gajev. — Bukarešta 20 Simfonični koncert. — Italija I 19.30 Verdi »Traviata« prenos iz milanske Scale. — Nemške postaje: 23.15 Pisan koncert. — Sottens 20 Veseloigra.

Oddelek za gospodarska preučevanja Narodne banke je izdal svoje poročilo o draginji v naši državi od predlanskega do lanskega decembra. Ta statistika kaže, da je draginja v upoštevanem letu najbolj narastla v Novem Sadu, najmanj pa v Ljubljani. Povprečne cene 30 predmetov, kolikor jih statistika upošteva, so od predlanskega decembra pa do lanskega decembra skočile v Novem Sadu za 57,8 točk, v Ljubljani pa za 33,2 točke. V Belgradu so cene poskočile za 46,1 točke. Povprečno v državi so se cene dvignile pri obleki za 49 točk, pri kurivu pa za 28 točk.

III. zimsko športne igre delavcev KID

Tretje zimske športne igre delavcev KID so bile letos ob svoji triletnici drugačne kakor lani na Jesenicah oziroma predlanskim v Kranjski gori. Prvi dve zimski prireditvi sta bili v glavnem smučarska izleta delavcev, uradnikov in vodstva KID, združeni sicer s tekmami, pri katerih so nastopili najboljši tekmovalci, ki so kakor je znano v tovarni Kranjske industrijske družbe. Obe prvi prireditvi sta bili v glavnem le bolj družabnega značaja. Tekmovalni del sporeda ni bil vedno na prvem mestu. Letošnje športne igre KID pa so imele izrazit tekmovalni značaj. Družabni del športnih iger sicer tudi letos ni izostal. Zato so poskrbeli obratovodje s svojim slalomom in pa sankači s svojim sankanjem. Ostali del sporeda, ki je bil izredno obširen, pa je bil izrazito tekmovalni. Bilo je skoraj tako, kakor da gre za državno prvenstvo. Na Rožci so bili zbrani danes na startu nedvomno vsi najboljši alpski tekmovalci, kar jih je v državi. Niti eden znanih tekmovalcev ni manjkal. Ista slika je bila včeraj pri 16 km teku. Tudi v tej disciplini so se merili samo najboljši. Bilo je res pravo slovensko smučarsko prvenstvo.

Prireditelj KID je letos uvedel še nekaj novega. Organiziral je medmestno tekmovanje Jesenic, Ljubljane, Celja, Maribora in Tržiča. Danes so imeli torej rendez-vous vsi najboljši smučarji iz centrov našega smuškega športa. Vsi so se odzvali v velikem številu. Predvsem seveda delavci in uradniki KIDa. K posameznim tekmovalnim disciplinam se je prijavilo nič manj kakor 583 tekmovalcev. To je prav gotovo številka, ki jo danes ne more doseči nobeden. Sicer moramo pripomniti, da iz raznih razlogov niso nastopili vsi. Mnogo prijavljenih tekmovalcev je manjkalo. Kljub temu pa je bila prireditev po številu udeležencev rekordna, dasi pri letošnjih igrah KID ni nastopilo toliko tekmovalcev, kakor prejšnja leta. Moramo pa reči, da je bila letošnja prireditev v kvalitetnem pogledu veliko boljša, kakor pa prvi dve prireditvi.

Tovarna KID, ki je dala iniciativo za te igre in jih gmotno močno podprla, je v športnem oziru napravila nad vse hvale in posnemanja vredno delo. Bilo bi le želeti, da bi tudi ostali industrijski centri tako podprli športna stremljenja svojih delavcev. Organizacija je bila kljub zelo močni udeležbi prav dobra, za kar so poskrbeli tudi uradniki Kranjske industrijske družbe. Naj bi današnji doseženi uspehi dali i vodstvu tovarne i tekmovalcem, delavcem KID novih spodbud za tako uspešno delo na športnem polju.

K včerajšnjim tekmam

Pri včerajšnjih rezultatih je izostalo medmestno tekmovanje teka na 16 km. Prijavilo se je pet mest, od katerih sta nastopila za vsako mesto po dva tekmovalca. Prvi so bili Jeseničani (Razinger Tone, Smolej Franc), nato Ljubljana (Korenin Fr., Istenič Rado), 3. Maribor (Fanedel Karel in Legvart Rado). Prav lep uspeh pri tem teku je dosegel zaenkrat še skoraj nepoznani Robnik, član smuškega kluba Ljubljane. Dosegel je šesto mesto, kar je med tako ostro konkurenco vsekakor prav lep uspeh.

Hokej na ledu

Veliko zanimanje je vladalo snoči za nastop hokejistov iz Celovca. Znano je, da so bili Celovčani pred leti nedosežni mojstri, katerim Ilirija ni mogla biti kos. Včerajšnji nastop naših hokejistov - Ilirijanov pa je pokazal, da smo v tej panogi Slovenci močno napredovali, in da je naš predstavnik SK Ilirija obdržal ves čas odprto igro in ni prav nič mogoče govoriti o kaki izraziti premoči Celovčanov. Igra je bila z obeh strani zelo ostra, toda v mejah športne dostojnosti, dasi je hudi kri hotela včasih prekipeti. V prvi tretjini igre je Ilirija dala vodilni gol. V drugi tretjini so bili gostje najmočnejši in so postavili rezultat 3:1, v tetji tretjini pa so dodali še en gol, tako, da je končni rezultat 4:2. Zmaga gostov je povsem upravičena. Celovčani so bili v skupni igri mnogo boljši kakor domači. Med vsemi se je najbolj odlikoval srednji napadalec.

Poldrug tisoč gledalcev je z velikim zanimanjem sledil bliskovitim dogodkom, ki so se odigravali na sijajno pripravljeni ledeni ploskvi.

Veleslalom seniorjev na 2 km

Jasna noč je obetala lep dan. Toda proti jutru se je zmeglilo. Začel je pomalem naletavati sneg, tako da je bilo 33 tekmovalcev seniorjev, ki so čakali na startu na pobočju Kleka, hudo presenečenih. Snežilo je in bril je veter, ter zanašal tekmovalcem sneg v oči. Ob takih okolnostih je težko tekmovati, dasi je bil sneg za vožnjo naravnost idealen. Smučišča na Rošci so namreč mestoma tako strma, da le majhna negotovost lahko povzroči težke padce. Le en sam padec v tako ostri konkurenci, kakor je bila danes, pomeni izgubo dragocenih sekund in seveda mnogo slabši placement. Praček je padel le enkrat, toda že to je zadostovalo, da je bil šele šesti, dasi je vozil tehnično prav sijajno. Zmagal je mladi Jože Bertoncelj s precejšno prednostjo pred ostalimi tovariši. Vozil je brez padca vso progo v krasnem stilu. Zmaga Bertonclja v tako ostri konkurenci kakor je bila danes, je njegov največji dosedanji uspeh.

Proga za veleslalom je bila dolga preko dva kilometra in je imela višinske razlike kakih 450 metrov. Start je bil na pobočju Kleka v višini 1690 m. Cilj je bil na Mozišču pri 1250 m. Tekmovalci so morali presmučati 30 vrat. Proga je bila sijajno trasirana. Tekmovalci so dosegli povprečno brzino skoraj 60 km. Za izenačenost tekmovalcev je zlasti značilno, da med prvimi 25 ni minuto razlike.

Naslov prvaka zimskih iger KID v veleslalomu na dva km za leto 1941 si je priboril Bertoncelj Jožef Jesenice.

1. Bertoncelj Jožef, Jesenice, Vaj. šola 2 min. 07 sek. in 4 desetinke; 2. Lukanc Slavko Tržič 2.14 min in 9 desetink; 3. Žvan Alojz, Jesenice-Martinarna 2.15 min; Koblar Stanko, Jesenice-žel. oddelek 2.15,4; 5. Štumpfelj Tone, Jesenice-strojni oddelek 2.19,1; 6. Praček Ciril, Jesenice-mezdni urad 2.22,7; 7. Knop Ljubo, Celje, 2.25; 8 a. Miceli Leon, Jesenice-Ktol II 2.25,3; 8 b. Megušar Marijan, Ljubljana 2.25,3; 9. Žnidar Emil, Jesenice-martinarna 2.25,4; 10. Saksida Ivan, Jesenice-cevarna 2.28 5; 11. Klein Bruno, Jesenice-glavna pisarna 2.29,6; 13. Mulej Miloš, Javornik II. 2.33,5; 14 Gradišnik Milan, Celje 2.33,6; 15. Čop Franci, Maribor 2.34,1.

Medmestno tekmovanje.

Prijavljenih je bilo pet mest s svojimi reprezentancami.

Doseženi uspehi:

1. Jesenice v postavi: Bertoncelj Jože, Žvan Alojzij, Koblar Stanko, Štumpfelj Tone.
2. Celje v postavi: Knop Ljubo, Mejavšek M., Gradišnik Miran, Dvoršek Fritz.
3. Maribor v postavi: Čop Franci, Gajšek Božo, Cizelj Miran, Repič Borut.
4. Ljubljana v postavi: Megušar Marjan, Dajzinger Luka, Voller Kristel, Rajh Anton.
5. Tržič v postavi: Lukanc Slavko, Čarman Frenk, Čadež, Toporiš Ferdo.

Veleslalom juniorjev na 1 km

Juniorji na 1 km so tekmovali na isti progi, samo da je bila proga skrajšana za polovico. Na startu je bilo 35 tekmovalcev. Na cilju pa so ugotovili, da se jih je 7 med potjo izgubilo.

Uspehi:

Naslov prvaka zimskih iger KID v veleslalomu 1 km za juniorje v letu 1941 si je priboril: 1.Stare Marjan, martinarna, 1.03.2; 2. Mulej Tinček, tov. verig, 1.06.8; 3. Mrak Marjan, martinarna, 1.09.4; 4. Ulčar Jože, vaj. šola, 1.11.9; 5. Huter Jože, vaj. šola, 1.18.8; 6. Tuma Ivan, vaj. šola, 1.24.1.

Slalom za ženske, obratovodje in juniorje

Na Konarjevem rovtu je bilo po končanih prvih dveh tekmah tekmovanje žensk, obratovodij in še juniorjev v slalomu. Tudi v teh disciplinah je bila zasedba močna.

Proga je bila speljana s startom in ciljem na Konarjevem prontu na pobočju Rožce s skupno višinsko razliko 80 m.

Skupina a) Dame: Prijavljenih 13, startalo deset, na cilj dospelo 10.

Uspehi:

Naslov prvakinje zimskih iger KID za l. 1941 si je priborila v slalomu na 300 m:

1. **Praček Lojzka, Mezdni urad, 0.27 sek.** 2. Heim Erika, Glavna pisarna, 0.28 in dve petini sek. 3. Štolcer Pavlina, Glavna pisarna, 0.32.2; 4. Praček Anica, Mezdni urad, 0.35; 5. Pohar Silva, Mezd. urad, 0.36; 6. Klinar Ivica, Mezd. urad,0.48; 7. Černivec Boža, Martinarna, 1.01.

Skupina: Obratovodje:
Prijavljenih 39, startalo 35, na cilj dospelo 35.

Uspehi:

Naslov prvaka zimskih iger KID za leto 1941 za slalom na 300 m za obratovodje si je priboril:

1. **Šega Boris**, Ekonomat, 0.25 in štiri petine; 2. Štolcer Božidar, Ekonomat, 0.26.2, 3. Ravhekar Avgust, Kotlarna II., 0.27; 4. inž. Švigelj Fedor, Glavna pisarna, 0.28.2; 5. inž. Černivec Sergej, Martinarna, 0.30.3

Skupina c) juniorji:

Prijavljenih 6 tekmovalcev, startalo 5, na cilj dospelo 4. — Uspeh: naslov prvaka zimskih iger KID v slalomu na 300 m za juniorje za leto 1941 si je priboril: 1. Stare Ivan, ekonomat, 0.33.1; 2. Vovk Mila, žičarna, 0.37, 3. Novak Metod, Javk. II., 0.42.2.

Sankanje

Istočasno kakor tekme v veleslalomu so bile tudi tekme v sankanju. Za mlako je bilo vse polno tekmovalcev z enosedežnimi in dvosedežnimi sankami. Vožnja od kapelice pa do Čufarja je za sankače pravi užitek. Z enosedežnimi sankami jih je bilo 78, z dvosedežnimi pa 31. Proga od starta do cilja je bila dolga kakih 2800 m.

Enosedežne sanke:

1. Čok Avgust (kotlarna) 5.15, 2. Kalan Mirko (žel. oddel.) 5.31, 3. Noč Andrej 5.37, 4. Ažman Stanko 5.38 (oba Javornik), 5. Pogačnik Pavel (str. oddel.) 5.43, 6. Krevc Peter (vaj.) 5.44.

Dvosedežne sanke:

1. Fležar Ignac (elektrarna) 5.45, 2. Dovžan Jože (elektr.) 5.57, 3. Einbauer Franc (mes. ur.) 6.01. Isti čas je dosegel tudi Tratnik Janez, peti in za sekundo slabši 6.02 pa je bil Gašperlin R. Pri dvosedežnih sankah smo navedli samo krmarje.

Skakalne tekme

Popoldne ob treh so se začele na mali komaj 25 meterski skakalnici na pobočju Žaklje skakalne tekme, ki jih je gledalo kakih 400 gledalcev. Skupno je nastopilo 66 skakačev, seniorjev in juniorjev. Med seniorji je bila glavna borba med Jeseničanoma Priboškom in Klančnikom Karolom. Zaradi prednosti daljših skakov je zmagal Pribošek Franc, drugi pa je bil Klančnik Karel. 25 meterska skakalnica pa je danes za jeseniške razmere odločno premajhna. Treba bo misliti na to, da bodo tekmovalci poleg te skakalnice dobili še eno večjo, seveda ne 100 metrsko. Rezultati seniorjev so bili:

1. **Pribošek Franc** (stroj. od) 144.7 točk (skoki 23 in pol in 22 in pol).
2. Klančnik Karel (kotlarna) 141.3 točk (21 in pol in 22 in pol).
3. Zalokar Jože (bavž) 131 točk.
4. Zupan Ivan (mart) 129.2 točk.
5. Kavalar Vinko (kotl) 128.4 točk.

Rezultati juniorjev:

1. **Brum Berti** (Javornik) 130.2 točk.
2. Razinger Alojz (žič) 129.2 točk.
3. Huter Jože (vaj) 123.7 točk.

Rezultati juniorev izven konkurence:

1. **Zalokar Zoran** (Sm. K. Ljubljana) 129.1 točke.

V medmestni konkurenci so zmagale Jesenice, slede Ljubljana, Celje in Maribor.

Zvečer ob 8 je bil nastop drsalcev in pa slovesen zaključek III. zimsko-športnih iger KID.

Smuške tekme mariborske podzveze ZFO in klubsko prvenstvo SSK Maratona

Maribor, 12. januarja.

Mariborska podzveza ZFO je priredila danes dopoldne in popoldne na Pohorju s štartom na Klopnem vrhu pri Sv. Lovrencu smuške tekme, ki so bile obenem združene tudi s klubskim prvenstvom SKK Maratona. Snežne razmere so bile naravnost vzorne pa tudi udeležba je bila precej lepa.

Smuk za člane ZFO. Proga je šla od Klopnega vrha na Sv. Lovrenc na Pohorju in je bila dolga približno 4 km. 1. Praprotnik Ivan 8:18 (Odsek Sv. Lovrenc); 2. Kunc Ivan 8:30 (Odsek Maribor V.) 3. Dolinšek Adolf 9:43 (Odsek Sv. Lovrenc)

Smuk mladcev. Proga ista. 1. Pajnik Franc 11:02 (Odsek Sv. Lovrenc); 2. Hartman Mirko 11:16 (Odsek Sv. Lovrenc); 3. Rojko Jože 12:36 (Odsek Maribor V.)

Tek mladcev, ki je bil okoli trga Sv. Lovrenca. Proga 6 km, višinska razlika od 100 do 150 m. Na stadionu se je priglasilo 18 mladcev, od katerih je samo eden zaradi tega, ker se mu je pokvarila smučka, odstopil. 1. Šiker Štefan 31:11 (Odsek Sv. Lovernc); 2. Gregorič Stanko 31:03 (Odsek Ruše); 3. Jevšenek Ignac 31:58 (Odsek Sv. Lovrenc); 4. Hartman Andrej 32:01 (Odsek Sv. Lovrenc).

Tek članov ZFO na 12 km dolgi progi. Člani so imeli prvi del proge isti kot mladci, potem pa še podaljšek za 6 km, s trga pri Sv. Lovrencu proti cerkvi in pokopališču ter na vrhove Kumna, Nato je proga šla iz izhodišča proti Mariji v Puščavi, po položnem vzponu nazaj na start, kjer je bil tudi cilj. Nastopilo je 11 tekmovalcev, med njimi najstarejši 37-letni šolski upravitelj Petrun iz odseka Sv. Lovrenc. 1. Pajtler Otmar 1:5:40 (Odsek Sv. Lovrenc); 2. Dolinšek Adolf 1:09,07 (Odsek Sv. Lovrenc); 3. Praprotnik 1:11:08 (Odsek Sv. Lovrenc).

Klubsko prvenstvo SSK Maraton za leto 1941 za seniorje. Na progi Klopni vrh — Sv. Lovrenc. Proga je bila dolga približno 4 km. 1. Kunc Ivan 8.30; 2. Planinšek Adolf 9.43; 3. Keršbaumer Tine 9.49.

Smuške tekme, prav tako za prvenstvo SK Maratona. **Naslov klubskega prvaka v teku pri seniorjih na 12 km dolgi progi si je osvojil Adolf Dolinšek v času 1:9.07. Klubski juniorski prvak SSK Maratona** v teku na 6 km pa je postal **Muhič Edo** v času 29.33. Prvo plasirani član oziroma junior je prejel naslov klubskega prvaka v smuku oziroma v teku za leto 1941 in darilo. Drugi in tretji v vsaki skupini pa so dobili diplomo.

Tekme podzveze kakor tudi SSK Maratona so bile brezhibne. Bilo je že nekaj zlomljenih smučk. Zdravniško službo je opravljal dr. Pirnat od Sv. Lovrenca. V razsodišču pa so bili: Černetič, Petrun, Kebrič, Jože Smerdelj in Šapec. Za kratek čas je skrbela domača gasilska godba.

Prihodnjo nedeljo se bodo nadaljevale podzvezne tekme ZFO v patrolnem teku in slalomu. Zanje je že zdaj veliko zanimanje. Tudi te tekme bodo pri Sv. Lovrencu na Pohorju.

Hokej na ledu

drugi dan v Ljubljani: Kac : Ilirija 5 : 1

(2 : 0, 0 : 1, 3 : 0)

Po včerajšnji igri na Jesenicah, kjer so igrali Ilirijani s Kacovci in izgubili igro s 4:2, so prišli gostje iz Nemčije danes v Ljubljano na povračilo. Igra je bila v zgodnjih popoldanskih urah na lepo urejenem drsališču Ilirije pod Cekinovim gradom. Na tekmo je prišlo zelo veliko ljudi, saj je pa bila tudi vstopnina zmerna, tako da jo je mnogoteri zmogel. Nabralo se je okrog 600 gledalcev, ki so kaj hrupno podžigali domače. Postavi moštev: KAC: Kaiser, Stertin,Winkler, Gosnik, Meissner, Prommer in kot rezerva Gangl. Ilirija: Rihar, Žitnik, Pogačnik, Gregorič, Pavletič, dr. Gogala, Morbacher, Eržen, Aljančič in kot rezerva Kroupa.

Igra je takoj spočetka kazala, da bo prav lepa in hitra. Tempo so začeli dirigirati gostje. Naši so jim bili povsem kos in so sami energično napadali nasprotnikova vrata. Vendar pa niso bili domači napadi dovolj premišljeni, da bi mogli roditi uspeh. Nasprotno pa je bilo pri gostih videti veliko povezanost, popolno obvladanje drsanja in veliko spretnost, ko so streljali, če se je le malo ponudila prilika. Vsekakor so se lahko Ilirijani od njih kaj naučili, in dobro bi bilo, če bi jih posnemali.

Nekaj minut šele je bila igra, pa sta že trčila drug v drugega Ljubljančan Aljančič in Gosnik. Trčenje je bilo silovito. Gosnik je takoj obležal, Imel je prebito kožo in precejšnjo rano nad levim očesom. Tudi Aljančič je takoj zapustil igrišče. Telefonično so takoj poklicali reševalni avtomobil in oba odpeljali v bolnišnico, kjer so obema takoj nudili potrebno pomoč. Igra se je nadaljevala. Nekaj lepih in nevarnih strelov je v tem delu igre ubranil dobro razpoloženi vratar Rihar. V peti minuti je Prommer prvič potresel železno mrežo za svoje barve. Pet minut po tem so bili spet Celovčani uspešni. Meissner je zabil drugi gol. Z rezultatom 2:0 sta šli moštvi v garderobo.

V drugi tretjini so se naši povsem otresli nadmoči gostov. Tudi Ilirijani so začeli energično napadati in obramba domačih nikakor ni pustila gostov do strela. V tem delu igre so domači dosegli tudi lep gol, katerega je zabil Pavletič. Vsekakor je bil pri gostih najboljši Prommer, ki je bil vedno zelo nevaren, pa čeprav je bil mnogokrat celo sam pred golom. V tem delu igre bi spet skoraj prišlo do nesreče. Morbaher je iz neke situacije nevarno streljal in to naravnost vratarju v glavo. Le na srečo je vratar hitro odmaknil glavo, tako da ga »puck« ni pošteno zadel in ga je samo oplazil. Spet je bil Ice junak, ko je že nekatere brezupne situacije sijajno rešil. Žel je upravičeno odobravanje. Ice se je nekajkrat pogumno vrgel pod noge in rešil vsaj tri sigurne gole.

V tretji tretjini so gostje zabili še tri gole. Od domačih je omeniti predvsem vratarja Riharja, ki je rešil marsikaj, kar bi drugi izpustili. Zdi se nam pa, da včasih zapušča preveč lahkomiselno svoje svetišče. Zaradi takih »izhodov« sta padla tudi dva gola. Sicer pa je opravil svojo nalogo izborno. Branilski par je bil dober. Boljši je bil Luce, ki je nekajkrat pobegnil tudi pred nasprotnikov gol. Napada, pa najsi bo to prvi ali drugi, sta igrala dokaj nesmiselno, brez prave povezanosti in uigranosti. Morda jim je ležala še včerajšnja igra nekoliko v nogah. Igra obeh napadov je bila povprečna. Najboljši izmed napadalcev je bil vsekakor Morbaher, ki se od tekme do tekme bolj uveljavlja. Zelo hiter je, lepo dodaja in strelja iz vsake pozicije. Zelo ugaja tudi njegovo drsanje. Ostali napadalci pa v današnji tekmi niso pokazali kaj posebnega.

Zmaga gostov je bila povsem zasluženo. Sodila sta znani češki hokejski internacionalec Jedliček in pa ljubljanski sodnik Vodišek.

V kovačnici mladih smučarjev

Uspela mladinska prireditev Sm. K. Ljubljane

Sonce je krmežljavo pogledalo skozi dopoldansko meglo in ni se mu dalo nič kaj brkljati naokrog. Skozi neko megleno jasnino je opazilo, kako hiti nekdo po Ljubljanskem polju v Zg. Šiški proti Kosezam. Odprlo je oko za spoznanje bolj na široko, pogledalo še malo naprej in opazilo, kako se ob poti na Podutik zbirajo neke točke. Naperilo je svoj daljnogled na tega hitečega osamljenca. »Za božjo voljo, saj to je vendar poročevalec. Zopet je nekje nova vojna. Mi tu zgoraj pa nismo nič obveščeni. Le kateri narod se tam zbira? Morda so Finci, kajti zdi se mi, da vidim cel smučarski bataljon.« Pogledalo je bolj natančno in kmalu se je njegov obraz raztegnil v dobrodušen nasmeh.

Tam ob podutiški poti so se zbrali naši najmlajši in se pripravljali na boj z »dilcami«. Kakor živo srebro so bili in komaj so čakali, da se pomerijo. Eden ali drugi je svojega soseda naskrivaj pogledal izpod čela, češ: lani si bil pred mano, letos pa ne boš! Lani si ti dobil toplo jopico, letos jo bom pa jaz! Pa je to sedaj bolj imenitno, ker je volna dražja. Zbrali so se vsi, ki imajo veselje do tega lepega športa. Kaj zato, če si je kdo sposodil smučke, jopico, palice ali pa kaj drugega. Veselja do narave, veselja, da se pomeri v borbi, tega veselja si ni nihče sposodil. To ima vsak sam zase, ki ga skrbno goji iz leta v leto in ga bo gojil, dokler ne bo velik. Ko bo pa velik, bo pa morda lomil smučarsko kopje na mednarodnem smuku. In z veseljem se bo spominjal tistih dni, ko je še kot majhen »štopeljc«, ki je komaj gledal izza ovratnika, tekmoval s sposojenimi smučkami ob podutiški poti.

Da ste jih samo videli, kako je to šlo. Zagrizeno so se vrgli v borbo in še na misel ni nobenemu prišlo, da ne bi prišel na cilj. »Ne boš Jaka,« je uporno zamrmral »cvergel« Tone in se pognal kakor zajec. »Ne boš,« je šinilo skozi prvega, drugega, tretjega tja do zadnjega. Toda nihče ni nič hudega mislil, samo prvi je hotel vsak biti. Vendar pa to ne gre. Kam bi le prišli, če bi bili vsi prvi ali pa zadnji. Mora biti tudi vmes kaj.

»Kopriva ne pozebe,« pravi pregovor. Pa je res. Zopet se je vrtel med tem živžavom g. Kopriva, tajnik smuškega kluba »Ljubljana« ter uravnaval vročo kri, kakor lani. Zopet je človek videl stare, znane obraze, ljudi, ki idealno delajo in se ne strašijo dela ter vzgajajo in učijo ta mladi rod, za katerega je taka tekma pravi praznik. Hudo je gledal skozi očala g. Zupan, tehnični vodja. »Da boste vsi prav tekli in nič »švindlali!« Dajal je še zadnja navodila, potem se je pa začelo zares.

Njegova naloga ni bila lahka, ker je bilo malo snega. Progo je moral spremeniti in tekmovali so na 2 km (do 14. leta), 4 km (14 do 16 let) in 6 km (16 do 18 let). Zbralo se jih je 45 in od teh jih je bilo 28 pod 14 let. Prav razveseljivo je dejstvo, da je bilo toliko drobiža. Proga je bila tipično ravninska. Na 2 km je šla od opekarne do šole, na levo čez podutiško cesto, po travnikih do cilja. Na 4 km je šla od opekarne, po 500 m v gozd, zavila na travnik in v velikem loku nazaj. Na 6 km pa je šla 2 km in 4 km.

Tekmovanje je šlo hitro od rok. »Tu imaš listek, pa takoj na čaj,« je skrbel g. Zupan za vsakega posebej. »Kaj čaj! Le koliko sem tekel?« vzdihne Stane. Ko je bilo konec, se je komisija podala k »Martincu« in svinčnik je pravično švigal po papirju. Smučarski komisarji so računali in mrmrali, zunaj pa so rdeči in radovedni obrazi ugibali, kaj bodo skovali za skrivnostnimi vrati. Ko so se vrata odprla, se je vsul drobiž v sobo. Na mizi pa so že bila razstavljena darila: maža, smučke, jopice, diplome. »Ja, konkurenca je bila od sile,« je vzdihnih Janezek ob oknu. »Lani sem pa dobil. No, pa naj bo letos še kdo drugi vesel.«

»Hvala lepa vsem,« je rekel g. Zupan. In mladina se je razšla z novimi načrti za bodočnost.

Rezultati pa so bili naslednji:

Na 2 km: 1. Kopač Bogdan 9 min. 52 sek., 2. Kopač Stanko 9 min. 54 sek., 3. Seljak Tone 9 min. 54 sek., 4. Požar Janez 9 min. 55 sek., 5. Kocutar Ciril 9 min. 57 sek.

Na 4 km: 1. Bizjak Lado 17 min. 9 sek., 2. Spacapan Franc 17 min. 24 sek., 3. Caljevec Srečko 18 min. 01 sek., 4. Bačnik Stane 18 min. 03 sek., 5. Požar Franc 18 min. 08 sek.

Na 6 km: 1. Košak Janez 28 min. 46 sek., 2. Kaniž Jože 31 min. 22 sek., 3. Puc Ciril 32 min. 18 sek., 4. Urbanc Peter 32 min. 41 sek.

BSK : Gradjanski 2 : 1 (1 : 0)
Vojvodina : Szeged 5 : 0 (2 : 0)
Orient (Sušak) : Concordia (Zagreb) 3 : 1 (1 : 1)
Hajduk : Sašk 2 : 0 (1 : 0)

Za Jugoslovansko tiskarno v Ljubljani: Jože Kramarič — Izdajatelj: Inž. Jože Sodja — Urednik: Mirko Javornik — Rokopisov ne vračamo — »Slovenski dom« izhaja vsak delavnik ob 12 — V ponedeljkih je jutranjik — Mesečna naročnina je 14 din. za inozemstvo 25 din — Samo ponedeljski »Slovenski dom« velja mesečno 5 dinarjev, polletno 25 dinarjev, celoletno 50 dinarjev. Uredništvo: Kopitarjeva ulica 6/III — Uprava: Kopitarjeva ul. 6, Ljubljana — Telefon 40-01 do 40-05 — Podružnice: Maribor, Celje, Ptuj, Jesenice, Kranj, Novo mesto, Trbovlje.